

BEZPEČNÁ EURÓPA

**SPRÁVA O ČINNOSTI
ZA ROK 2022**

**Európska
investičná banka**

EURÓPSKA INVESTIČNÁ BANKA

BEZPEČNÁ EURÓPA

**SPRÁVA O ČINNOSTI
ZA ROK 2022**

**Európska
investičná banka**

Správa o činnosti Európskej investičnej banky za rok 2022

© Európska investičná banka, 2023.

98-100, boulevard Konrad Adenauer

L-2950 Luxembourg

+352 4379-1

info@eib.org

www.eib.org

twitter.com/eib

facebook.com/europeaninvestmentbank

youtube.com/eibtheebank

Všetky práva vyhradené.

Všetky otázky týkajúce sa práv a udeľovania licencií treba zasielať na adresu publications@eib.org

Viac informácií o činnostiach EIB nájdete na našom webovom sídle www.eib.org

Kontaktovať nás môžete aj na adrese info@eib.org. Naš elektronický spravodajca je dostupný na www.eib.org/sign-up

Vydala Európska investičná banka.

Vytlačené na papieri FSC®.

O ČOM JE TÁTO SPRÁVA

Práve keď svet začal zatvárať dvere za jednou krízou, pandémiou ochorenia COVID-19, na prahu Európy vypukla ďalšia kríza: vojna. Ruská invázia na Ukrajinu vyvolala obrovskú humanitárnu krízu, ktorá prinútila milióny ukrajinských žien a detí utiecť zo svojich domovov a hľadať útočisko v **bezpečnej Európe**.

Vojna na Ukrajine a dramatické zhoršenie vzťahov s Ruskom, najväčším dodávateľom energie pre Európu, bola budičkom. Európska únia teraz na vlastnej koži zažíva ohrozenie svojej **energetickej bezpečnosti** a **autonómie** spôsobené jej prílišnou závislosťou od cudzej moci v tak životne dôležitej komodite.

V iných častiach sveta sa vojna prejavila prudkým zvýšením cien potravín, čo zdôraznilo význam **globálnych prepojení**.

Hodiny medzitým naďalej odpočítavajú čas, ktorý zostáva na odvrátenie katastrofickej zmeny klímy.

Táto správa ukazuje, ako Európska investičná banka pristúpila k výzvam v roku 2022. Od našej prebiehajúcej práce zameranej na obnovu poškodených miest a veľkomiest na Ukrajine a našej podpory pre utečencov po náš neochvejný záväzok bojovať proti globálnej hrozbe zmeny klímy. Správa je názornou ukážkou toho, ako je naša podpora energetickej efektívnosti a energie z obnoviteľných zdrojov súčasťou riešenia potrieb energetickej bezpečnosti Európskej únie a jej klimatických cieľov. Ukazuje tiež, ako naša podpora **inovácií** a prelomových technológií prináša hmatateľné výhody pre ekonomickú konkurencieschopnosť Európy, jej klimatické ciele a jej **autonómiu**. Správa takisto vyzdvihuje príspevok EIB Global, nášho nového riaditeľstva pre medzinárodný rozvoj, k väčšiemu celosvetovému blahu.

Správa prezentuje kontext pri týchto investíciách: od strategického uvažovania nášho prezidenta v úvodnom slove po údaje o úverovej a výpožičnej činnosti banky a výhľad na nasledujúci rok v hlavných bodoch nášho operačného plánu skupiny.

Ako finančná inštitúcia zasadzujúca sa za multilateralizmus a partnerstvo máme ambíciu pomáhať vytvárať lepšiu budúcnosť tým, že investujeme do budúcnosti už dnes. Táto správa ukazuje, akým spôsobom.

OBSAH

3	O ČOM JE TÁTO SPRÁVA
6	ÚVODNÉ SLOVO PREZIDENTA
8	HLAVNÉ ÚDAJE ZA ROK 2022 ÚDAJE O ÚVEROVEJ ČINNOSTI A VPLYVE
10	SKUPINA EIB VO VAŠEJ KRAJINE ÚVEROVÁ ČINNOSŤ PODĽA KRAJÍN
12	EIB VO VAŠOM SVETE ÚVEROVÁ ČINNOSŤ MIMO EURÓPSKEJ ÚNIE
14	ENERGETICKÁ BEZPEČNOSŤ
16	UKRAJINA: DLHODOBÁ PRÍTOMNOSŤ
18	UKRAJINA: NEMÔŽE TU BYŤ ŽIADNA INÁ VLAJKA
19	POLSKO: POTREBY UTEČENCOV
20	ENERGETICKÁ EFEKTÍVNOSŤ: BUDOVANIE ENERGETICKEJ EFEKTÍVNOSTI, TEHLU PO TEHLE
21	ENERGETICKY EFEKTÍVNE SOCIÁLNE BÝVANIE: V SÚLADE S DUCHOM DOBY
22	ENERGIA Z OBNOVITELNÝCH ZDROJOV: ŤAHANIE TURBÍN DO MORA
25	ENERGIA Z OBNOVITELNÝCH ZDROJOV: VZNIKAJÚCE INOVÁCIE V OBLASTI VETERNEJ ENERGIE
26	VODÍK: CESTA VPRED JE V PALIVE
27	CYPRUS: ZELENÉ A MIESTNE NA CYPRE
28	TALIANSKO: POSLEDNÁ ZELENÁ MÍLA
30	INOVÁCIE A AUTONÓMIA
32	POĽNOHOSPODÁRSTVO: REPOU NA ZDOLANIE CHOROBY
34	POĽNOHOSPODÁRSTVO: RIZIKOVÝ KAPITÁL NA VEČERU, DÁ SI NIEKTO?
35	ROBOTIKA: VZOSTUP DONÁŠKOVÝCH ROBOTOV
36	DIGITÁLNE HOSPODÁRSTVO: VZNIK LÍDROV INTERNETU VECÍ
37	BIOLOGICKÉ VEDY: LIEKY NA LIKVIDÁCIU RAKOVINY
38	DIGITÁLNE HOSPODÁRSTVO: BUDÚCNOSŤ JE NEBINÁRNA
40	INVESTOVANIE DO VPLYVU: ZMYSEL SKRYTÝ ZA VŠETKÝM
42	BIOLOGICKÉ VEDY: BUNKY NA LIEČBU INKONTINENCIE
44	GLOBÁLNE PREPOJENIA
46	PALESTÍNA: ZOSÚLAĐOVANIE MIKROFINANCOVANIA
48	BRAZÍLIA: ELEKTRIZUJÚCE PRÍLEŽITOSTI PRE ŽENY
49	BENIN: SOLÁRNA ENERGIA PRE VIDIECKU AFRIKU
50	SENEGAL: POHODLIE JE TEČÚCA VODA Z KOHÚTIKA
52	INDIA: TIETO OSIVÁ FUNGUJÚ
54	BANGLADÉŠ: NEMOCNICE V NEPREBÁDANÝCH VODÁCH
56	HLAVNÉ ÚDAJE O VÝPOŽIČNEJ ČINNOSTI
58	OPERAČNÝ PLÁN SKUPINY A RIADENIE

ÚVODNÉ SLOVO PREZIDENTA

V roku 2022 bola Európska investičná banka neoddeliteľnou súčasťou reakcie EÚ na mnohé výzvy, ktoré sa počas roka objavili, od hroznej invázie na Ukrajinu až po energetickú krízu vyvolanú týmto konfliktom.

Skupina EIB – banka a jej dcérsky subjekt pre menšie podniky, Európsky investičný fond – podpísala v roku 2022 dohody o financovaní v celkovom objeme 72,5 miliardy EUR. Každé euro išlo na podporu udržateľnosti a odolnosti v Európe i mimo nej. Splnili sme naše sľuby. Prekonali sme naše ciele. Dosiahli sme zmenu.

Pretože za vysokými číslami je skutočný, hmatateľný vplyv.

Podporujeme vývoj biologických liekov ďalšej generácie proti rakovine vo Švédsku. Vo Fínsku sme podporili vývoj kvantových počítačov a ich komercializáciu. V Španielsku pomáhame premieňať použitý kuchynský olej na čistú energiu a využívame slnečnú energiu na výrobu ekologického vodíka. Takýchto projektov máme oveľa viac a o niektorých z nich sa dočítate v tejto správe.

Dosahovanie vplyvu a boj proti investičným medzérám

Energetická kríza vyčerpana vládne a firemné investičné rozpočty. Deje sa to v čase, keď by sme mali investovať viac do boja proti zmene klímy a do odklonu od ruskej ropy a plynu. Riskujeme, že chronické investičné medzery by sa mohli ešte zväčšiť. Ak ich nebudeme riešiť, Európa bude menej konkurencieschopná a menej atraktívna pre podnikanie.

Udalosti v roku 2022 sú dôkazom toho, že dekarbonizácia je jedinou spoľahlivou cestou k bezpečnej a cenovo dostupnej energii pre Európanov. Z toho dôvodu je naša rázna reakcia taká dôležitá. Zdvojnásobili sme úsilie na podporu zelenej, inovatívnej transformácie.

Vydieranie Ruska v súvislosti s dodávkami plynu ukázalo, že Európska investičná banka urobila dobre, keď zastavila financovanie infraštruktúry fosílnych palív a zamerala sa na čistú energiu. Každému je teraz jasné, že budúcnosť spočíva v čistejšej, udržateľnejšej energii.

Naše financovanie čistej energie dosiahlo v roku 2022 rekordný objem 19,4 miliardy EUR. Na posilnenie energetickej bezpečnosti sme podporili modernizáciu českej elektrickej siete. Urýchlili sme integráciu obnoviteľných zdrojov energie do poľskej energetickej siete. Vo Francúzsku sme financovali plávajúce veterné farmy – technológiu umožňujúcu presunúť výrobu čistej energie do hlbších vôd. Vďaka nášmu financovaniu sa vybuduje kábel s dĺžkou 1 000 km, ktorý bude prepájať elektrárne využívajúce obnoviteľné zdroje energie na Sicílii a Sardínii s talianskou sieťou. Prostredníctvom nášho balíka podpory pre iniciatívu REPowerEU poskytneme v nadchádzajúcich piatich rokoch ďalších 30 miliárd EUR vo forme pôžičiek v oblasti energie a kapitálové financovanie pre energetické projekty s vysokým vplyvom (nad rámec našej bežnej úverovej činnosti). Naše pôžičky v oblasti klímy a životného prostredia v objeme 36,5 miliardy EUR, ktoré sme poskytli, podporili zelené investície vo výške 147 miliárd EUR od iných subjektov. Sme na dobrej ceste, aby sme v tomto desaťročí dosiahli náš cieľ spočívajúci v mobilizácii 1 bilióna EUR pre našu planétu.

Okamžitá reakcia

Takto reagujeme na dlhodobú výzvu súvisiacu so zmenou klímy. Naša odpoveď na okamžitú hrozbu vyvolanú inváziou na Ukrajinu je ďalším dôležitým úspechom, ktorý sme v roku 2022 dosiahli. Vďaka podpore z rozpočtu EÚ sme poskytli pomoc ukrajinskej vláde už v priebehu pár týždňov od invázie. Za veľmi zložitých okolností sme pre Ukrajinu uvoľnili 1,7 miliardy EUR. Máme vyplatiť ešte ďalších 540 miliónov EUR počas toho, ako budú konkrétne projekty v teréne napredovať. Naším cieľom je zabezpečiť, aby sa hospodárstvo Ukrajiny udržalo nad vodou, aby samé dokázalo podporiť veľkú časť úsilia o obnovu krajiny.

// Udalosti v roku 2022 sú dôkazom toho, že dekarbonizácia je jedinou spoľahlivou cestou k bezpečnej a cenovo dostupnej energii pre Európanov. Z toho dôvodu je naša rózna reakcia také dôležitá. Zdvojnásobili sme úsilie na podporu zelenej, inovatívnej transformácie. //

V roku 2022 sme tiež boli svedkom zriadenia EIB Global, nášho riaditeľstva zameraného na činnosti Európskej únie v oblasti rozvoja a partnerstiev. V prvom roku svojho pôsobenia podpísalo EIB Global nové projekty v objeme 9,1 miliardy EUR – popri financovaní pre Ukrajinu. Medzi tieto projekty patrili solárne elektrárne v Brazílii, ďalšia podpora pre očkovacie iniciatívy po celom svete a rozsiahly projekt na zabezpečenie veľkého množstva čistej vody ľuďom v Jordánsku financovaním jedného z najväčších odsoľovacích zariadení na svete.

Projekty EIB Global ukazujú, ako podporujeme politiky a hodnoty EÚ vo svete. Vytvárame nové partnerstvá. Všade budujeme nové, udržateľné spojenectvá. Som hrdý na to, že s riaditeľstvom EIB Global aktívne prispievame ku globálnej prosperite pod záštitou Európskej únie.

Európska investičná banka rázne reagovala na rok veľkého stresu. Ukázali sme odolnosť a kreativitu. Vieme však, že naša práca ešte nie je hotová. Musíme neustále zlepšovať náš výkon a snažiť sa o nové, lepšie spôsoby realizácie našej práce. Táto správa je opisom dôležitej fázy tejto cesty.

Werner Hoyer

HLAVNÉ ÚDAJE ZA ROK 2022

EURÓPSKA INVESTIČNÁ BANKA ČINNOSŤ V ROKU 2022

SCHVÁLENÉ PROJEKTY Európska únia	75,9 mld. EUR 63,5 mld. EUR
PODPÍSANÉ TRANSAKCIE Európska únia	65,1 mld. EUR 56 mld. EUR
UVOĽNENÉ PLATBY Európska únia	54,3 mld. EUR 47,4 mld. EUR
ZÍSKANÉ ZDROJE (PRED UPLATNENÍM SWAPOV)	44,3 mld. EUR
Hlavné meny (EUR, USD)	37,2 mld. EUR
Ostatné meny	7,1 mld. EUR

ČINNOSŤ EIB GLOBAL V ROKU 2022

SCHVÁLENÉ PROJEKTY	12,4 mld. EUR
CELKOVÉ FINANCOVANIE	10,8 mld. EUR*
UVOĽNENÉ PLATBY	6,6 mld. EUR

* Celkové financovanie zahŕňa presmerované pôžičky vo výške 1,7 mld. EUR pre Ukrajinu v reakcii na vojnu Ruska.

EURÓPSKY INVESTIČNÝ FOND ČINNOSŤ V ROKU 2022

PODPÍSANÉ TRANSAKCIE	9,18 mld. EUR
Vlastné imanie	4,16 mld. EUR
Záruky	4,91 mld. EUR
Inkluzívne financovanie	0,12 mld. EUR

Európsky investičný fond (EIF), ktorý je súčasťou skupiny EIB, sa špecializuje na rizikové financovanie na podporu mikropodnikov a malých a stredných podnikov a stimuluje rast a inovácie v Európe. Poskytuje financovanie a odborné znalosti pre zdravé, udržateľné investície a záručné operácie. Medzi akcionárov EIF patrí EIB, Európska komisia, verejné a súkromné banky a finančné inštitúcie.

VPLYV EIB

2,4 milióna
ha

Poľnohospodárska pôda
s lepším obhospodarovaním

1,5 milióna
ha

Lesnícka pôda
s lepším obhospodarovaním

6,6 milióna

Ďalší odberatelia
s aktivovanými 5G službami

192 000

Vytvorené miesta
v sektore vzdelávania

2 milióny
MWh/rok

Úspory energie v rámci
projektov

31 300
GWh/rok

Elektrina z obnoviteľných
zdrojov energie

2,4 milióna

Nainštalované inteligentné
merače energie

15 800
MW

100 % kapacita výroby
z obnoviteľných zdrojov

150,4
milióna

Ľudia s lepšími
zdravotníckymi službami

836
miliónov

Prijemcovia vakcíny proti
ochoreniu COVID-19 a inej
imunizácie

86 900

Domácnosti so sociálnym
a cenovo dostupným
bývaním

17 miliónov

Ľudia s novou/zmodernizovanou
mestskou alebo regionálnou
infraštruktúrou

517
miliónov

Ďalšie cesty cestujúcich
verejnou dopravou

23 600

Nové/obnovené vozidlá alebo
koľajové vozidlá

10,8 milióna

Ľudia s lepšími
hygienickými podmienkami

25,4 milióna

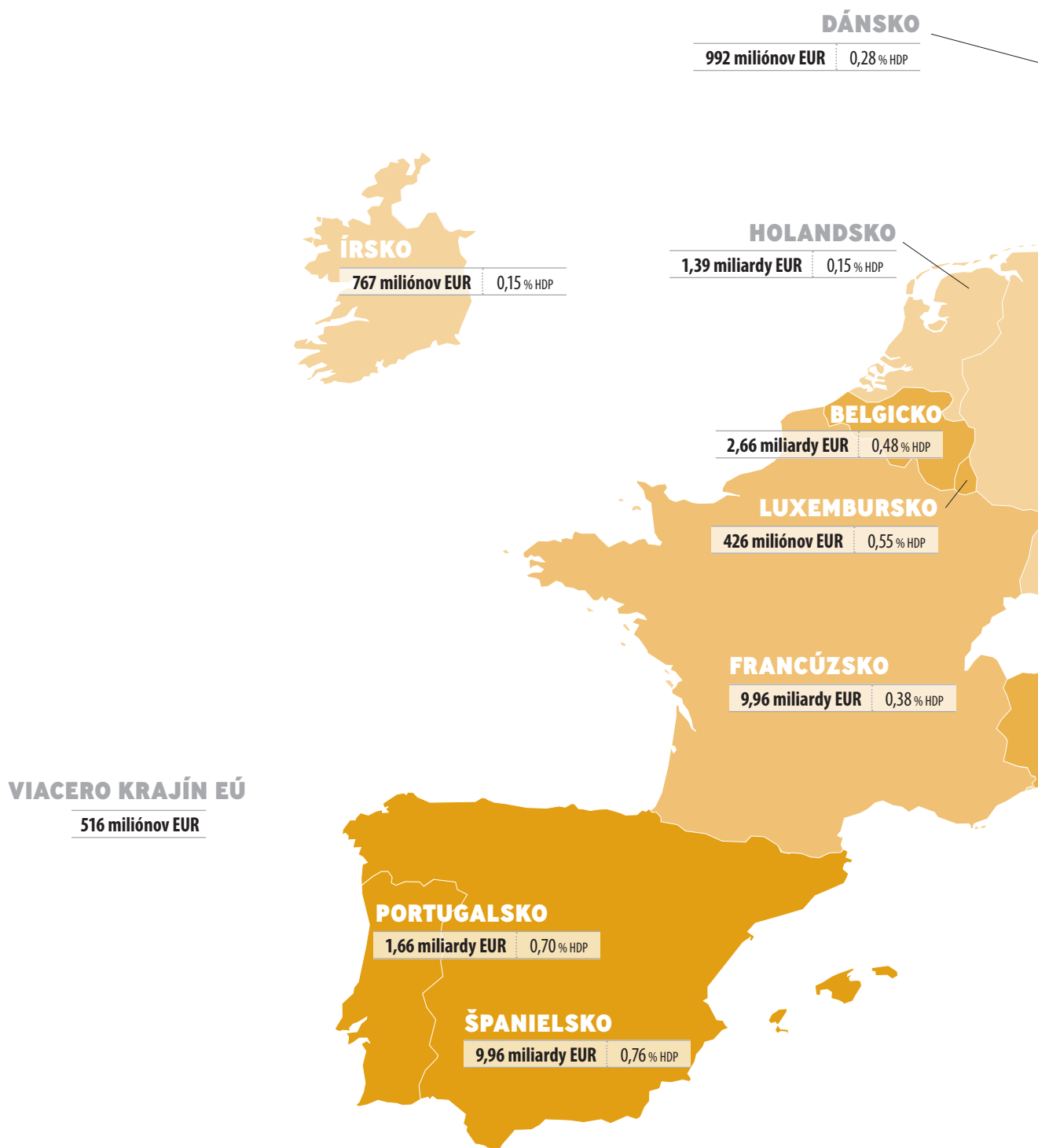
Ľudia s bezpečnou pitnou
vodou

3,1 milióna

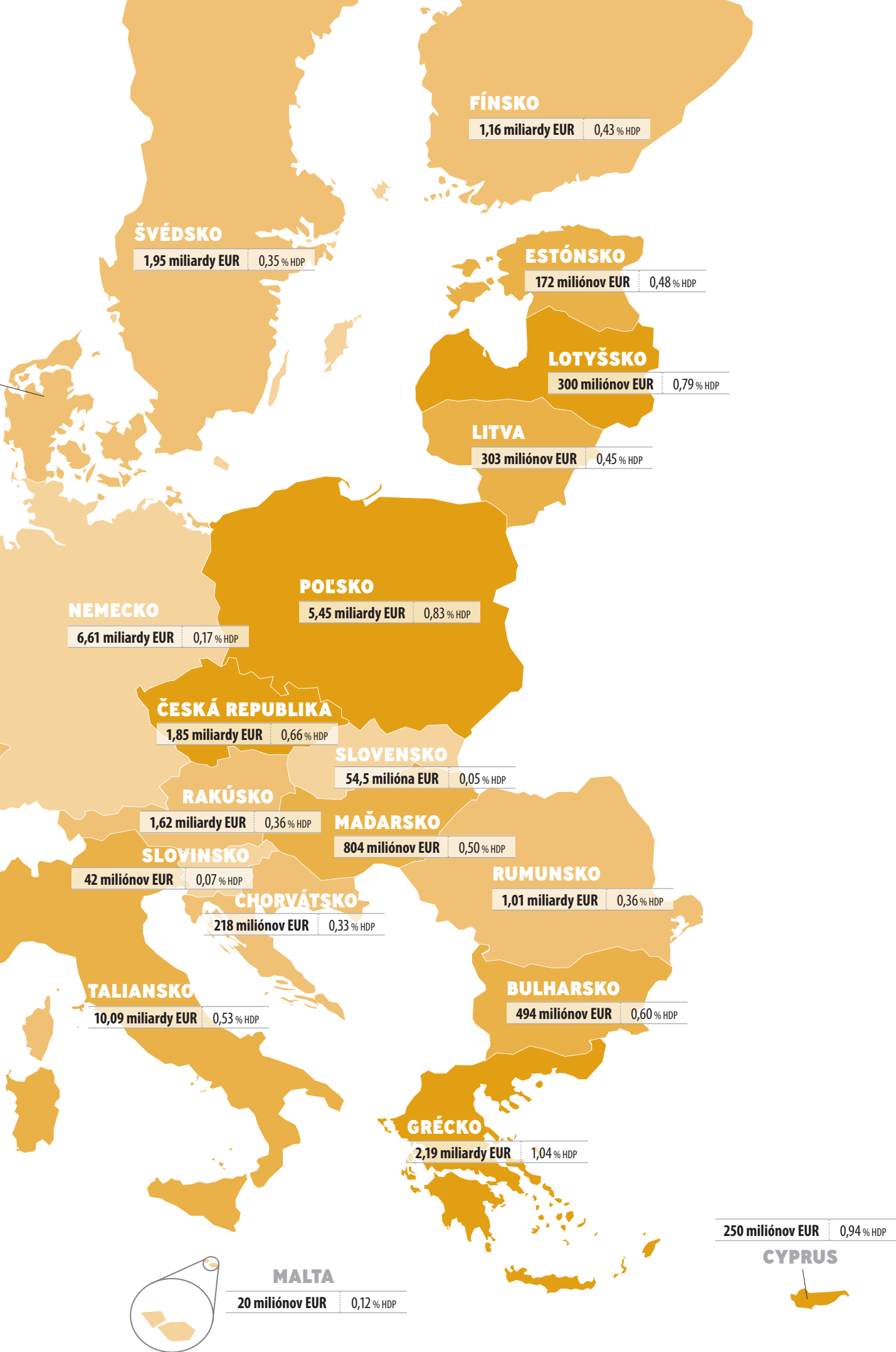
Utečenci v záchytných
centrách alebo dočasnom
ubytovaní (balík solidarity
pre Ukrajinu)

Číselné údaje predstavujú očakávané výsledky financovaných nových transakcií podpísaných prvýkrát v roku 2022 na základe dostupných údajov v tejto fáze. Žiadne číselné údaje neboli predmetom auditu a všetky sú predbežné.

SKUPINA EIB VO VAŠEJ KRAJINE

Tmavšie farby znamenajú vyššie investície ako percento HDP.

SKUPINA EIB VO VAŠOM SVETE

INÉ (MIMO EÚ)
363 miliónov EUR

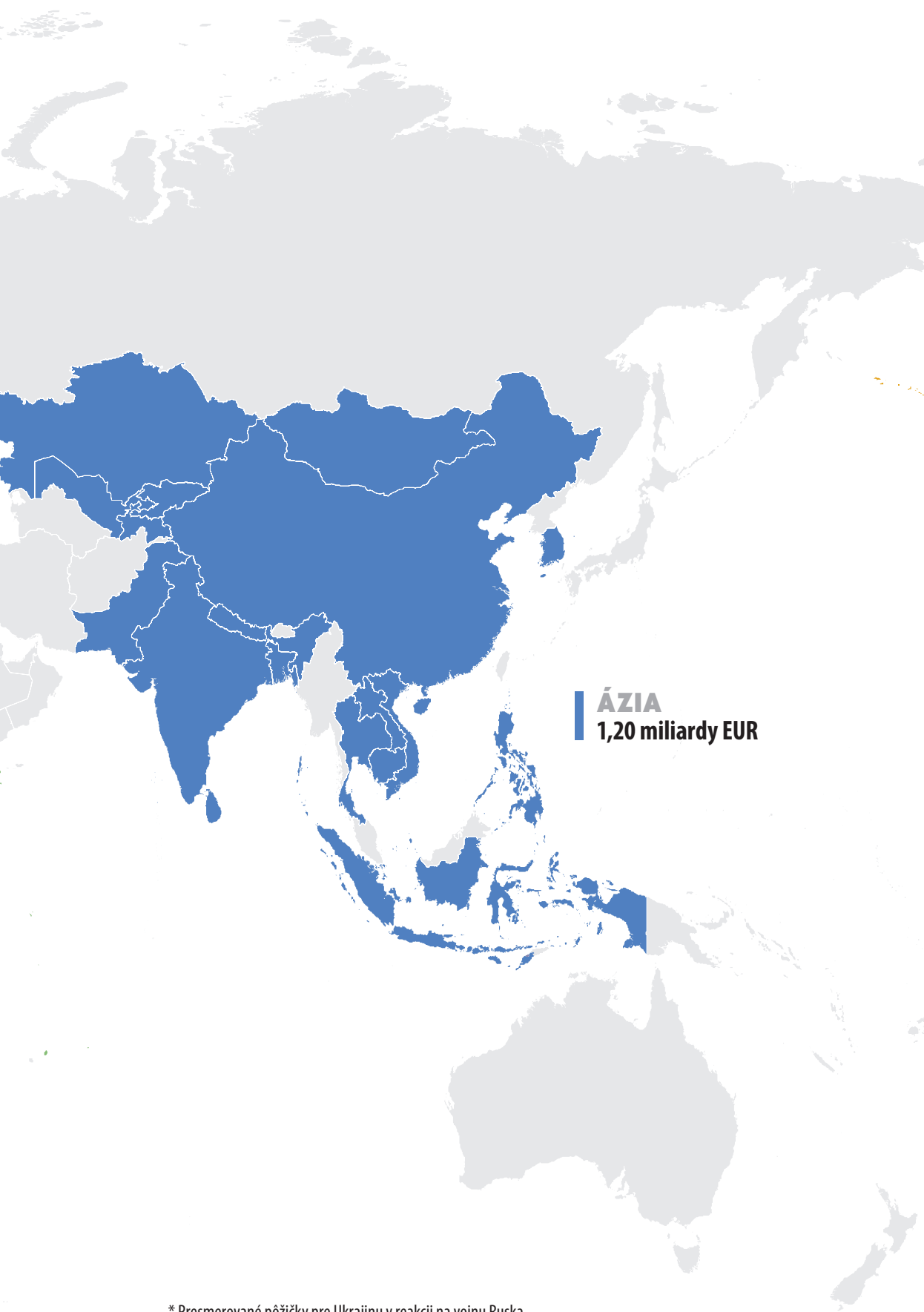
**VÝCHODNÉ
SUŠEDSTVO**
362 miliónov EUR

UKRAJINA*
1,72 miliardy EUR

**ZÁPADNÝ BALKÁN
A TURECKO**
866 miliónov EUR

**AFRIKA
A BLÍZKY VÝCHOD**
5,05 miliardy EUR

**LATINSKÁ AMERIKA
A KARIBIK**
1,69 miliardy EUR

ÁZIA
1,20 miliardy EUR

* Presmerované pôžičky pre Ukrajinu v reakcii na vojnu Ruska.

Európska investičná banka nepotvrdzuje, neakceptuje ani nehodnotí právny stav žiadneho územia, hranice, farby, pomenovania ani informácie zobrazené na tejto mape.

Po uložení sankcií EÚ proti Sýrii v novembri 2011 EIB pozastavila všetky platby z pôžičiek a poradenskú činnosť v krajine. EIB je však súčasťou hlavnej skupiny darcov v Sýrii, ktorá monitoruje situáciu pod spoločným vedením EÚ a OSN.

ENERGETICKÁ BEZPEČNOSŤ

“ Energetická kríza urýchľuje potrebu Európy prejsť na alternatívne obnoviteľné zdroje energie a stať sa energeticky efektívnejšou. Tento dvojaký cieľ je podstatou plánu REPowerEU a EIB bude pri jeho realizácii zohrávať kľúčovú úlohu. Pre poradenské služby EIB to znamená aj identifikáciu nových technológií a pomoc pri ich uvádzaní na trh, ako aj pomoc vládam inteligentnejšie využívať ich zdroje verejných financií a pritiahnúť viac súkromných investícií tam, kde je to možné. ”

Frank Lee, vedúci poradenských služieb v oblasti klimatického a sociálneho financovania, EIB

“ EIB bola od svojho vzniku hlavným poskytovateľom financií pre kritickú energetickú infraštruktúru. Súčasná situácia opäť potvrdzuje strategický význam energie a dôležitosť diverzifikácie dodávok. EIB zvýšila poskytovanie úverov pre energetické projekty – vrátane projektov v oblasti energetickej efektívnosti, obnoviteľných zdrojov energie, diaľkového vykurovania a vnútroštátneho a medzinárodného prepájania elektrických sietí – v Európskej únii aj na celom svete. ”

Sanjoy Rajan, vedúci oddelenia energetickej bezpečnosti, EIB

Energetika je vecou bezpečnosti a dekarbonizácia je vecou strategickej autonómie. Invázia Ruska na Ukrajinu a využívanie jeho vývozu energie ako zbrane v zásade zmenili geopolitickú situáciu a energetické hospodárstvo v Európe. Je tiež nutné znížiť emisie uhlíka s cieľom zmierniť zmenu klímy. Investície do energetickej efektívnosti a výroby energie z obnoviteľných zdrojov je ideálnym riešením oboch problémov.

Podporujeme potrebu rýchlej zelenej energetickej transformácie v Európe investovaním do projektov energetickej efektívnosti a energie z obnoviteľných zdrojov a presadzovaním inovácií a nových technológií.

DLHODOBÁ PRÍTOMNOSŤ

Európska investičná banka podporuje stovky projektov zásadných pre život Ukrajincov uvoľňovaním peňazí pre nich, a to aj počas pokračovania vojny

Ked' Violaine Silvestro von Kameková vysvetľuje, že jej hlavnou náplňou práce je investovanie do desiatok miest na Ukrajine počas vojny, ľudia sú prinajmenšom prekvapení. „Ľudia si myslia, že vojna zastavila našu činnosť na Ukrajine,“ hovorí senior úverová analytička v Európskej investičnej banke. „Na Ukrajine však uvoľňujeme veľa peňazí a pracujeme tam na mnohých komplexných projektoch. Sme veľmi aktívni.“

Po ruskej invázii vo februári 2022 Európska investičná banka stiahla svojich zamestnancov z Ukrajiny. Zároveň však dramaticky vzrástla jej pomoc krajine, **ktorá bude podľa odhadov vlády potrebovať počas nasledujúcich desiatich rokov približne 765 miliárd EUR na zotavenie sa z ruskej invázie.**

Európska investičná banka schválila dva hlavné balíky financovania pre Ukrajinu počas vojny: prvý balík v objeme 668 miliónov EUR krátko po vypuknutí vojny na pomoc vláde uspokojovať naliehavé potreby; a druhý balík vo výške 1,59 miliardy EUR na opravu poškodenej infraštruktúry a obnovu kritických projektov, ktorý bol podpísaný v júli 2022. Z tohto balíka bolo vyplatených niečo vyše 1 miliardy EUR.

Ďalšia pomoc EIB v roku 2022 zahŕňala 2,5 milióna EUR vo forme darov od Inštitútu EIB, sociálneho a kultúrneho ramena banky EÚ, a takmer 18 miliónov EUR vo forme grantov z Trustového fondu technickej pomoci pre východné partnerstvo s cieľom postarať sa o 700 000 ľudí, ktorí utiekli zo svojich domovov. Tento fond podporujú Francúzsko, Litva, Lotyšsko, Nemecko, Poľsko, Rakúsko, Spojené kráľovstvo a Švédsko.

Banka okrem toho podpísala s Ukrajinou memorandum, ktoré vyzýva na viac investícií do dopravného systému Kyjeva, a presmerovala 59 miliónov EUR vo forme grantov na opravu vlakov a železníc na Ukrajine, na inštaláciu dočasných náhradných mostov a na zlepšenie zdravotnej starostlivosti a bývania pre ľudí nútených utiecť zo svojich domovov.

Podpora projektov mimo oblastí konfliktu

„V súčasnosti nemôžeme spustiť veľké národné projekty, takže naša práca sa zameriava na malé projekty a na pomoc ľuďom prežiť tieto ťažké časy,“ hovorí Hervé Guenassia, ďalší senior úverový analytik Európskej investičnej banky pracujúci na ukrajinských projektoch. „Keby sme zrealizovali veľký projekt, napríklad opravu letiska, sme si istí, že Rusko by ho zničilo.“

Európska investičná banka pôsobí na Ukrajine už 15 rokov a financovala projekty v hodnote viac ako 8 miliárd EUR. Keď v roku 2014 Rusko okupovalo východnú Ukrajinu a anektovalo Krym, schválili sme rámcový úver na skorú obnovu vo výške 200 miliónov EUR s cieľom pomôcť ľuďom, ktorí utiekli pred konfliktom, a mestám, ktoré prijali veľký počet utečencov. Niektoré z projektov, ktoré pomohla táto pôžička financovať, odvtedy zničila vojna vrátane špičkovej knižnice a technologického centra v Mariupole.

„Sme tam dlhodobo. Keby som mohol, sám by som sa do krajiny vrátil budúci týždeň a začal s jej obnovou.“

Roy Draycott, stavebný inžinier, EIB

„Je veľmi smutné vidieť tak veľa z týchto projektov zničených, pretože táto práca priniesla veľa nádeje miestnym ľuďom,“ hovorí Roy Draycott, stavebný inžinier v Európskej investičnej banke, ktorý pracoval na kyjevskom zastúpení šesť rokov.

Denné rozhovory s primátormi počas vojny

Aj v najťažších obdobiach konfliktu Guenassia a Silvestro von Kameková naďalej dostávali telefonáty od primátorov so žiadosťou o technické poradenstvo a finančnú pomoc. V auguste a septembri 2022 banka oznámila výzvu na predkladanie návrhov s cieľom financovať projekty na Ukrajine, v rámci ktorej prišlo približne 1 000 prihlášok od miest a súkromných spoločností. Banka EÚ plánuje schváliť viac ako 300 z týchto žiadostí a koncom roka 2022 a začiatkom roka 2023 vyhlásiť viac výziev na predkladanie návrhov projektov.

Projekty schválené v roku 2022 na pomoc Ukrajine zahŕňajú nové električkové vozne v Kyjeve a Ľvove, nové autobusy pre mesto Luck, opravy zdravotníckych zariadení v Odese a financovanie obnovy poškodených vzdelávacích a sociálnych zariadení v mestách po celej krajine.

Zničené mosty odstavili celé mestá

Po celej Ukrajine ničia mosty ruské sily aj Ukrajinci snažiaci sa zabrániť ruskému postupu. Banka EÚ pomáha financovať dočasné plávajúce pontónové mosty po celej Ukrajine.

„Niekedy je zničenie mosta pre mesto katastrofou,“ hovorí Guenassia. „Môže sa stať, že nemáte pitnú vodu, pretože bola prepravovaná. Ľudia sa nemusia dostať do nemocnice, nemôžu chodiť do školy alebo sa nemôžu dostať do práce alebo obchodu.“

Stavebný inžinier Draycott sa plánuje do krajiny vrátiť a žiť a pracovať tam hneď, ako sa vojna skončí. „EIB neopustí Ukrajinu,“ hovorí Draycott. „Sme tam dlhodobo. Keby som mohol, sám by som sa do krajiny vrátil budúci týždeň a začal s jej obnovou.“

Európska investičná banka pôsobí na Ukrajine už 15 rokov

NEMÔŽE TU BYŤ ŽIADNA INÁ VLAJKA

Jeden ukrajinský primátor pod prudkým útokom od ruskej invázie opisuje, ako pôžičky EÚ pomohli obyvateľom odmietnuť svojich okupantov

Ked sa začala rozsiahla invázia, ruskí lídri tvrdili, že budú vítaní v častiach Ukrajiny, najmä v blízkosti hraníc, kde sú silné kultúrne, jazykové a etnické väzby.

Vďaka ľuďom ako Fedorov privítanie vrele nebolo.

„Dnes je mojou prvoradou úlohou pomáhať ľuďom a urýchliť ukrajinské víťazstvo,“ hovorí 34-ročný Fedorov, najmladší primátor v histórii Melitopolu, mesta kúsok severne od Krymu, kde 90 % obyvateľov hovorí po rusky. Fedorov rýchlo označil Rusov za „okupantov“, nechal vyvesenú ukrajinskú vlajku tak dlho, ako to bolo možné, a otvorene podporoval odpor.

Melitopol je okupovaný od začiatku vojny a je súčasťou štyroch regiónov, ktoré Rusko v septembri anektovalo. Fedorov pravidelne naživo vysielal na sociálnych médiách, aby upokojil obyvateľov a povzbudil ich. „Nemôže tu byť žiadna iná vlajka,“ uviedol v jednom príhovore.

Milovať mesto a ďalej ho rozvíjať

V Melitopole, ktorý bol jedným z prvých miest, ktoré počas vojny padli, sa žije ťažko. Počet obyvateľov mesta, ktorý mal na začiatku vojny asi 150 000, klesol zhruba o dve tretiny.

Dňa 11. marca prišli do Fedorovovej kancelárie ruskí vojaci, dali mu na hlavu vrece a zatkli ho. Týždeň ho držali, kým sa nedohodli na výmene väzňov. Nebol fyzicky mučený, ale sedel vedľa ľudí, ktorých vyšetrovatelia zranili, vrátane tých, ktorí mali zlomené ruky.

Úveroví analytici a inžinieri Európskej investičnej banky Fedorovova dobre poznajú. Banka pomáha mestu a jeho regiónu Záporožie od ruskej invázie v roku 2014 pri obnove materských škôl, škôl, zdravotníckych stredísk a ďalších miest v Melitopole. Dlhoročné partnerstvá a stavebné projekty pomohli obyvateľom prikloniť sa k Európe, keď prišlo Rusko.

„Ide o zlepšenie kvality života,“ odpovedal Fedorov na otázku, prečo spolupracuje s Európskou investičnou bankou. „Dostávame pomoc s podnikaním, cestovným ruchom, logistikou. Sme schopní ďalej rozvíjať plán obnovy, máme nulovú toleranciu voči korupcii a ľudia svoje mesto milujú a ďalej ho rozvíjajú.“

POTREBY UTEČENCOV

Balík solidarity EIB pomáha miestnym orgánom v Poľsku podporovať hostiteľov a prispôsobovať infraštruktúru potrebám utečencov

Po invázii ruských jednotiek utieklo cez hranice do Poľska viac ako 7,5 milióna ukrajinských utečencov. Tisíce poľských dobrovoľníkov sa zmobilizovali, aby pomohli vysídleným ľuďom a privítali ich vo svojich domovoch, školách a podnikoch.

Poľsko teraz čelí novej výzve – riešiť tieto príchody z dlhodobého hľadiska.

„Desať mesiacov od začiatku vojny sa potreby utečencov zmenili,“ hovorí Grzegorz Gajda, senior špecialista na mestský sektor v Európskej investičnej banke, ktorý vo svojom domove v Poľsku prichýlil piatich ukrajinských utečencov. „Na nový život v Poľsku potrebujú zamestnanie, stabilný príjem, bezplatné vzdelanie a bezplatný prístup k zdravotníctvu a verejným službám.“

Na pomoc s integráciou utečencov schválila banka EÚ pôžičku vo výške 2 miliárd EUR, ktorá bola podpísaná v júni 2022. Financovanie prebieha v rámci balíka solidarity pre Ukrajinu v spolupráci s Európskou komisiou.

Prispôbenie sa novej realite

Poľsko od začiatku vojny privítalo viac ako 1,5 milióna ukrajinských utečencov. Rozsah prílevu je taký, že počet obyvateľov Rzešova, najväčšieho mesta juhovýchodného Poľska, sa zvýšil o 50 %. Veľký nárast zaznamenali aj Varšava, Krakov a Gdansk.

„Keď opadne počiatočné miestne nadšenie a zdroje sa vyčerpajú, je potrebné systémové riešenie,“ hovorí Tomasz Balawajder, právnik v Európskej investičnej banke. „Musíte zabezpečiť efektívne fungovanie verejného sektora a poskytovať finančnú podporu a sociálne dávky hostiteľským komunitám a utečencom.“

Podpora úsilia Poľska

Integrácia miliónov utečencov si vyžaduje čas, starostlivé plánovanie, novú infraštruktúru a finančné prostriedky.

Poľská vláda preto necelý mesiac po invázii založila Fond pomoci, ktorý prevádzkuje banka Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK).

Európska investičná banka už do fondu uvoľnila 600 miliónov EUR, čo je prvá tranža z vyčlenených 2 miliárd EUR. BGK rozdeľuje prostriedky samosprávam a iným verejným subjektom.

„Museli sme vytvoriť novú formu spolupráce, aby sme vytvorili zdroje pre široké spektrum aktivít, ktoré podporujú ukrajinských utečencov a pomáhajú im cítiť sa ako poľskí občania,“ hovorí Robert Faliński, riaditeľ kancelárie riadenia fondu v BGK.

BUDOVANIE ENERGETICKEJ EFEKTÍVNOSTI, TEHLU PO TEHLE

Mestá a regióny v celej Európe znižujú náklady a emisie investíciami do energetickej efektívnosti

Štyri z piatich budov v Španielsku spotrebujú viac energie, ako potrebujú. Unión de Créditos Inmobiliarios (UCI), špecializovaný poskytovateľ hypotekárnych úverov z Madridu, to chce zmeniť.

Program rezidenčnej energetickej obnovy spoločnosti UCI má za cieľ podporiť využívanie energie z obnoviteľných zdrojov a znížiť celkovú spotrebu energie na polovicu približne v 3 720 domácnostiach v Madride, Barcelone a Seville.

„Naším cieľom je zlepšiť energetickú efektívnosť v Španielsku aj v Portugalsku pre vlastníkov bytov a budov,“ hovorí Cátia de Almeida Alves, riaditeľka pre udržateľnosť a spoločenskú zodpovednosť v spoločnosti UCI.

Hoci je obnova bytov kľúčom k zníženiu emisií a spotreby energie, len málo projektov dostane finančné prostriedky. „Prieskum, ktorý uskutočnila španielska vláda, ukázal, že len 2,3 % týchto obnov je financovaných bankou,“ hovorí Isidoro Tapia, úverový analytik EIB. „Takže obnovy budov spoločenstvami vlastníkov bytov sú segmentom, ktorý je v súčasnosti nedostatočne pokrytý financovaním tretích strán.“

Spoločnosť UCI sa snaží vyplniť túto medzeru vo financovaní sumou 2,6 milióna EUR z programu Európskeho nástroja miestnej pomoci v oblasti energie (ELENA), iniciatívy EIB a EÚ, ktorá poskytuje technickú pomoc pre investície do energetickej efektívnosti a energií z obnoviteľných zdrojov v oblasti budov a mestskej dopravy.

Oprava verejných budov vo Valónsku

Zmena klímy a vysoké ceny energií nútia developerov zakomponovať energetickú efektívnosť do projektovania, výstavby a materiálov používaných na výstavbu.

B.E. FIN, firma vo vlastníctve Valónskeho regiónu Belgicka a spoločnosti Société Régionale d'Investissement de Wallonie (SRIW), vytvorila projekt s názvom RenoWatt na propagáciu, poradenstvo a pomoc pri realizácii obnovy verejných budov v celom Valónsku. Projekt, ktorý získal z nástroja ELENA grant vo výške 3,5 milióna EUR, má za cieľ zrekonštruovať 500 budov v 262 obciach a ušetriť približne 35 % zo súčasnej spotreby energie. Má potenciál znížiť emisie uhlíka o 7 545 ton uhlíka ročne.

Trhanie starých vykurovacích potrubí v Litve

Vo Vilniuse opotrebované vykurovacie potrubia z minulého storočia prepúšťajú horúci vzduch a zvyšujú riziko incidentov, ako sú úniky a poruchy kúrenia v domácnostiach.

EIB poskytuje dlhodobý úverový nástroj vo výške 43 miliónov EUR spoločnosti Vilniaus Šilumos Tinklai dodávajúcej Vilnius teplo a teplú vodu, ktorý je určený na modernizačné práce.

Plány tiež počítajú s novou elektrárnou na biomasu a slnečnú energiu a inštaláciou efektívneho absorpčného tepelného čerpadla. Celkovo sa projektom zmodernizuje vykurovacia infraštruktúra pre 200 000 domácností, zlepši sa energetická efektívnosť a znížia sa emisie uhlíka a iných látok znečisťujúcich ovzdušie.

V SÚLADE S DUCHOM DOBY

Podpora z programu InvestEU pre projekt energeticky efektívneho sociálneho bývania v Hannoveri bojuje proti rastúcim životným nákladom a nedostatku cenovo dostupného bývania

Vdôsledku prudkého nárastu cien energií a potravín od ruskej invázie na Ukrajinu sa percento nemeckých domácností, ktoré minú viac ako 10 % svojho čistého príjmu na energie, od roku 2021 zdvojnásobilo, a to na 41 %. V spojení s nedostatkom nových bytov a rastúcich cien prenájmov kríza životných nákladov katapultovala cenovú dostupnosť bývania na druhý najväčší problém, ktorý trápí Nemcov.

Plán severného mesta Hannover postaviť 640 nových, energeticky efektívnych a cenovo dostupných nájomných bytov je dokonale v súlade s duchom doby, v ktorej dominujú aj obavy zo zmeny klímy. Nové byty, ktoré postaví a bude ich vlastniť hanova, mestský podnik pre mestské bývanie, budú zahŕňať 232 sociálnych bytových jednotiek a 408 cenovo dostupných bytových jednotiek.

„Rastúca ekonomika Hannoveru robí z mesta atraktívnu metropolitnú oblasť,“ hovorí Karsten Klaus, generálny riaditeľ podniku hanova. „Vzhľadom na rýchlo sa zvyšujúci počet obyvateľov a súčasné krízy sa zvyšuje aj dopyt po cenovo dostupnom bývaní. Toho je však nedostatok. Pomáhame vytvárať slušné a cenovo dostupné bývanie pre ľudí s nízkymi a strednými príjmami, čím znižujeme nerovnováhu na trhu s bývaním v meste.“

Efektívna odpoveď

Osemdesiatdva percent nových budov bude navrhnutých tak, aby dosahovali aspoň o 20 % lepšiu energetickú hospodárnosť, než je norma pre budovy s takmer nulovou spotrebou energie (KfW 55) v Nemecku. Zvyšok sa bude zameriavať na energetickú hospodárnosť, ktorá bude prinajmenšom o 10 % lepšia než táto norma. Projekt je tiež v súlade so smernicou EÚ o energetickej hospodárnosti budov.

Zatiaľ čo nové energeticky efektívne domy budú znamenať nižšie účty za energie pre budúcich nájomníkov a nižšie emisie uhlíka, ich výstavba nie je lacná. Očakáva sa, že projekt podniku hanova bude stáť približne 200 miliónov EUR. Jeho početné sociálne a environmentálne výhody však z neho robia presne ten druh projektu, ktorý sa Európska investičná banka snaží podporovať.

„S nadšením sme sa zapojili do tohto projektu, pretože jasne podporuje dva dôležité ciele politiky EÚ – sociálne začlenenie a opatrenia v oblasti klímy,“ hovorí Sotir Tramev, úverový úradník v banke EÚ. „Vďaka programu InvestEU sa nám podarilo zostaviť balík, ktorý ďaleko presahuje všetko, čo sme v minulosti dokázali pre tento sektor urobiť.“

Dohoda je prvou investíciou v rámci programu InvestEU v Nemecku. „Bez neho by takýto balík nebol možný,“ hovorí Tramev.

ŤAHANIE TURBÍN DO MORA

Prístav v južnom Francúzsku sa pustil do obrovskej expanzie na podporu dvoch plávajúcich veterných fariem v Stredozemí

Veterné turbíny sú mohutné oceľové bestie, ktoré vážia stovky ton. Na súši sa týčia nad krajinou. Ale predstavte si, že by ste sa pokúsili zmontovať jednu v tradičnom námornom prístave, vytiahnuť 100-metrovú turbínu a 90-metrové lopatky na plávajúcu plošinu – a potom celú vec opatrne presunúť na veternú farmu uprostred mora.

Manévrovanie s veternými turbínami si vyžaduje veľkú rekonštrukciu prístavnej infraštruktúry, ale obec Port-la-Nouvelle si myslí, že je na túto výzvu pripravená. Prístav v blízkosti mesta Montpellier v južnom Francúzsku sa tradične venoval vývozu obilnín a iných poľnohospodárskych plodín do severnej Afriky. Región Occitánia teraz investuje 340 miliónov EUR, z čoho 150 miliónov EUR poskytuje Európska investičná banka, na obnovu prístavov v meste Sète a obci Port-la-Nouvelle. Plány si vyžadujú premenu obce Port-la-Nouvelle na stredomorské centrum na výstavbu, logistiku a podporu plávajúcich veterných fariem na mori. Centrum bude nakoniec vyrábať aj ekologický vodík z čistej energie vyrábanej veternými farmami.

„Vyžaduje si to priemyselný proces a infraštruktúru, ktoré sú veľmi odlišné od toho, čo zvyčajne robíme,“ hovorí Didier Codorniou, riaditeľ pre námorné záležitosti francúzskeho regiónu Occitánia.

Vytvorenie priestoru pre obrov

Transformácia obce Port-la-Nouvelle je súčasťou ambiciózneho stratégie pre energiu z obnoviteľných zdrojov, ktorú vypracoval región Occitánia. Tento región dúfa, že bude mať prospech z výstavby dvoch plávajúcich veterných fariem na mori plánovaných v Stredozemí, ktorých výroba by mala pokryť energetické potreby 400 000 ľudí. Occitánia, ktorá má jednu z najvyšších mier nezamestnanosti vo Francúzsku, považuje energiu z obnoviteľných zdrojov za príležitosť na oživenie svojej tradičnej ekonomiky poľnohospodárstva, cestovného ruchu a vo vnútrozemí aj letectva.

„Nová infraštruktúra podporuje snahy o rozvoj ekologickejších prístavných aktivít a dekarbonizáciu výroby energie a ako taká je ďalším krokom k dosiahnutiu nášho cieľa uhlíkovej neutrality na európskej úrovni,“ hovorí Shirley Moussauová, úverová analytička EIB pre projekt Port-la-Nouvelle. „Plávajúce veterné farmy na mori sú tiež v popredí programu energetickej transformácie vo Francúzsku.“

Okrem financovania projektu Port-la-Nouvelle EIB podporuje aj pilotné veterné farmy – jednu na mori pri obci Leucate-Le Barcarès, ktorú prevádzkuje spoločnosť Les Éoliennes Flottantes du Golfe du Lion, a druhú v blízkosti obce Gruissan, ktorú bude prevádzkovať spoločnosť EolMed. V apríli banka podpísala pôžičku vo výške 85 miliónov EUR pre spoločnosť EolMed a v máji pôžičku vo výške 75 miliónov EUR pre spoločnosť Les Éoliennes Flottantes. Obe pôžičky sú kryté zárukou z Európskeho fondu pre strategické investície. Banka tiež poskytuje 50 miliónov EUR tretiemu parku na mori plánovanému 40 kilometrov západne od Marseille.

Obec Port-la-Nouvelle sa nachádza len necelých 20 kilometrov od parkov prevádzkovaných spoločnosťami Les Éoliennes Flottantes a EolMed. Relatívne krátka vzdialenosť medzi prístavom a veternými farmami znižuje riziká spojené s prepravou obrovských konštrukcií na more.

Región Occitánia, ktorý pokrýva oblasť okolo Toulouse až dole po Španielsko a oblasť nad mestom Montpellier, je známy dobrým počasím. Ale je známy aj vetrom, slávnym mistrálom, silným severozápadným víchrom, ktorý fúka z južného Francúzska do Lionského zálivu, kde sa budú nachádzať veterné farmy.

Hoci sú tieto vetry dobré na výrobu energie, sú hrozné na udržanie stabilnej 600-tonovej turbíny na plaváku s rozmermi 90 x 90 metrov. Aby bolo možné namontovať turbíny na plaváky, musí byť hlavné povodie prístavu chránené pred vysokými vlnami a musí poskytovať dostatok priestoru na manipuláciu s turbínami. Skladovanie dielov pre veterné turbíny, lopatky a plaváky si tiež vyžaduje veľké nakladacie rampy. „Skladovanie je najdôležitejší aspekt tohto projektu,“ hovorí Julien Ciglar, projektový manažér pre energiu z morských obnoviteľných zdrojov na Regionálnom úrade Occitánie pre hospodársky rozvoj.

Logistický rébus

Veterné turbíny, lopatky a iná infraštruktúra sa zvyčajne prepravujú po mori z tovární po celej Európe. Jedným z hlavných dodávateľov veterných turbín pre pilotné farmy je spoločnosť Vestas, ktorej hlavný výrobný závod sa nachádza v Dánsku. Námorná doprava znamenala, že vstup do prístavu sa musel rozšíriť, aby sa tam zmestili lode dlhé 100 až 200 metrov.

Aby sa vyhovelo potrebám veterných fariem, prístav naplánoval rozšírenie a obnovu, ktorá zahŕňa výstavbu 250-metrovej plošiny dostatočne pevnej na to, aby uniesla ťažké žeriavy, rozšírenie hrádzi okolo prístavu na prehĺbenie jeho povodia a výstavbu ďalšieho terminálu na montáž veterných turbín a skladovacích zariadení. Predpokladá sa, že prvá fáza výstavby bude dokončená v roku 2023.

Obnoviteľné ambície

Predtým ako boli oznámené pilotné veterné farmy, obec Port-la-Nouvelle mala problém predefinovať sa. Obchod upadal. Hlavná činnosť prístavu v oblasti vývozu obilnín bola na ústupe a prístavu chýbala infraštruktúra na prijímanie väčších lodí prepravujúcich uhľovodíky, ako sú fosílna palivá a chemikálie.

Okolité región východných Pyrenejí má obmedzený priemysel a nezamestnanosť na úrovni takmer 10 %. Preorientovanie biznisu prístavu na obnoviteľnú energiu ponúklo príležitosť „oživiť ekonomiku oblasti,“ hovorí Codorniou. „Ponúklo šancu na transformáciu nášho modelu a prostriedok na dekarbonizáciu,“ hovorí, „a zároveň umožnilo vytváranie pracovných miest v regióne.“

Očakáva sa, že okamžité pilotné projekty vytvoria približne 300 pracovných miest na plný pracovný čas. Francúzska vláda má však s vetrom na mori veľké plány. Počiatočné plány počítajú s dvomi pilotnými farmami, každá s tromi veternými turbínami. Do roku 2030 však francúzska vláda plánuje rozšíriť farmy a vytvoriť plávajúci veterný park s výkonom 250 MW uprostred Lionského zálivu, ktorý bude časom zásobovať energiou viac ako 400 000 ľudí. Ďalší plávajúci veterný park podobnej veľkosti je plánovaný pri pobreží Marseille.

„Región má veľkú ambíciu urobiť z Port-la-Nouvelle prístav energetickej transformácie nielen pre Francúzsko, ale pre Stredozemie vo všeobecnosti,“ hovorí Ciglar.

Preorientovanie sa na ekologický vodík

Infraštruktúra a podpora, ktorú Port-la-Nouvelle poskytne veterným farmám, je súčasťou väčšej regionálnej stratégie na vytvorenie centra energie z obnoviteľných zdrojov. Konzorcium s názvom Wind'Occ spojilo 170 firiem a 25 akademických inštitúcií a laboratórií z regiónu na podporu vznikajúceho priemyslu veternej energie.

Región sa zameriava aj na ekologický vodík. V roku 2019 prijal plán ekologického vodíka v hodnote 150 miliónov EUR, ktorý predpokladá vybudovanie infraštruktúry na výrobu, skladovanie a distribúciu vodíka a na využívanie energie na poháňanie miestnej dopravy, ako sú autobusy a vlaky. Súvisiaci projekt, Corridor H2, vybuduje sieť vodíkových distribučných staníc v Occitánii pozdĺž cesty, ktorá vedie zo Stredozemného do Severného mora. EIB poskytne na projekt Corridor H2 pôžičku vo výške 40 miliónov EUR.

„Región by mohol ukázať ostatným oblastiam Francúzska, ako rozvíjať tieto druhy aktivít,“ uviedol José Rino, odborník z oddelenia leteckej, námornej a inovatívnej dopravy v EIB.

“ Región má veľkú ambíciu urobiť z Port-la-Nouvelle prístav energetickej transformácie nielen pre Francúzsko, ale pre Stredozemie vo všeobecnosti. ”

Julien Ciglar, projektový manažér pre energiu z morských obnoviteľných zdrojov na Regionálnom úrade Occitánie pre hospodársky rozvoj

VZNIKAJÚCE INOVÁCIE V OBLASTI VETERNEJ ENERGIE

Cenový tlak a extrémne prostredie núti výrobcov turbín k inováciám

Pre výrobcov veterných turbín, ako je spoločnosť Vestas, môže byť trhové prostredie, v ktorom pôsobí, také náročné ako rozbúrené more a silný vietor, ktorým musia ich produkty odolať. Po rokoch verejnej podpory sa odvetvie v reakcii na cenový tlak konsoliduje.

Časť tohto tlaku pochádza od developerov veterných fariem, ktorí často sľubujú nízke ceny elektriny vyrobenej veternými farmami. Developeri potom tlačili na výrobcov turbín. Rastúce ceny surovín sú ďalším problémom.

Výrobcovia turbín zároveň veľa investujú do výskumu a vývoja, aby zlepšili výkon svojich zariadení a uspokojili dopyt po nových veterných parkoch v čoraz extrémnejších prostrediach.

„Odvetvie čelí silnému cenovému tlaku,“ hovorí Matteo Fusari, senior inžinier a hlavný poradca v Európskej investičnej banke, ktorá financuje spoločnosť Vestas. „Pre európskych výrobcov zariadení je nanajvýš dôležité využívať synergie medzi produktovými platformami, znižovať zložitosť produktov a optimalizovať globálnu výrobu, obstarávacie procesy a stopu, aby sa zabezpečila ich konkurencieschopnosť.“

Dánska spoločnosť Vestas je svojím trhovým podielom na úrovni približne 15 % celosvetovým lídrom na trhu s veternými turbínami. V pätách má však takých gigantov, ako je čínska spoločnosť Xinjiang Goldwind Science & Technology s 13 % a spoločnosť GE Renewable Energy s 12 %. „Spoločnosť Vestas je jedným zo šampiónov,“ hovorí Delia Fornadová, úverová analytička EIB, ktorá na projekte pracovala.

EIB poskytla spoločnosti Vestas pôžičku vo výške 475 miliónov EUR na podporu činností v oblasti výskumu, vývoja a inovácií realizovaných v Európskej únii v rokoch 2022 až 2025. Pôžička, ktorá bola podpísaná v júli a už bola vyplatená, pokrýva približne polovicu rozpočtu spoločnosti na výskum a vývoj na toto obdobie, ktorý predstavuje 952 miliónov EUR.

Projekt sa zameriava na niekoľko oblastí. Prvou je vývoj nových nábojov a lopatiek rotorov, ktoré odolajú chladnému podnebiu alebo extrémnym poveternostným podmienkam, a zjednodušenie produktov na urýchlenie ich nasadenia. Druhou je vytvorenie nových návrhov pre zdieľané a modulárne platformy pre veterné turbíny na pevnine, aby sa dali lepšie prispôsobiť rôznym podmienkam. Tretia oblasť sa zameriava na nové modulárne platformy pre veterné turbíny na mori, aby spoločnosť mohla využívať synergie a úspory z rozsahu vďaka pokrokom dosiahnutým v jej produktoch na pevnine.

Pôžička spoločnosti Vestas prichádza v kritickom období európskej energetickej transformácie. Túžba Európy ukončiť svoju závislosť od ruskej ropy a plynu znovu oživila podporu energie z obnoviteľných zdrojov, ako je slnečná a veterná energia, ktorej ceny sú čoraz konkurencieschopnejšie.

CESTA VPRED JE V PALIVE

Nové zásobníky a automatizačné technológie francúzskej spoločnosti uľahčia osobným a nákladným autám jazdiť na vodík

Faurecia, veľký dodávateľ automobilových dielov so sídlom neďaleko Paríža, verí, že ekologický vodík by mohol do roku 2050 pokryť takmer 20 % svetového dopytu po energii, čím by sa každý rok efektívne eliminovalo šesť gigaton emisií uhlíka. Odhaduje sa, že do roku 2030 bude na cestách už 5 miliónov vozidiel vybavených technológiou palivových článkov.

Faurecia je lídrom v oblasti zásobníkov vodíka pre osobné a nákladné autá a veľké čerpacie stanice. Jej cieľom je pomôcť automobilovému priemyslu rýchlejšie začať využívať vodík. Spoločnosť tiež pracuje na systémoch vodíkových palivových článkov a vyvíja technológiu pre automatizovanú jazdu. Všetky tieto inovácie umožnia využitie vodíka v mnohých typoch vozidiel, ale najmä v ťažkých a terénnych vozidlách vyrobených s vysokovýkonnými motormi, ktoré spotrebujú veľa fosílnych palív.

„Prelomové technológie ako vodík budú hrať kľúčovú úlohu pri transformácii a dekarbonizácii automobilového priemyslu,“ hovorí Antonello Locci, poradca pre inovácie a pokročilé výrobné projekty v Európskej investičnej banke.

Doprava je najväčším producentom emisií skleníkových plynov v Európskej únii a predstavuje približne 31 % celkových emisií. Spojením vzduchu a vodíka dokážu vodíkové palivové články vyrobiť všetku elektrinu, ktorú vozidlo potrebuje na prevádzku. Palivové články však uvoľňujú iba teplo a vodu, nie oxid uhličitý alebo iné znečisťujúce látky.

Palivové články majú oproti spaľovacím motorom aj ďalšie výhody. Sú výkonnejšie a energeticky efektívnejšie ako fosílna palivá, bežia ticho a vyžadujú si menej času na nabíjanie, pričom poskytujú rovnakú flexibilitu ako autá s tradičnými motormi.

Na pomoc pri transformácii automobilového priemyslu schválila Európska investičná banka v júli 2022 pre spoločnosť Faurecia pôžičku vo výške 315 miliónov EUR. Toto financovanie je súčasťou programu InvestEU, ktorého cieľom je podporiť inovácie a vytvoriť viac pracovných miest. „InvestEU znižuje riziko a umožňuje poskytovať väčšie dlhodobé pôžičky spoločnostiam v kľúčových častiach ekonomiky,“ hovorí Nor Mebkhoutová, úverová analytička v Európskej investičnej banke.

S podporou banky bude Faurecia pokračovať vo vývoji ďalšej generácie zásobníkov vodíka, ktoré sa budú používať vo vozidlách a na čerpacích staniciach. Zlepší aj autonómiu a recyklovateľnosť svojich produktov.

Projekt Faurecia takisto vytvorí pracovné miesta a pomôže častiam východného, stredného a severného Francúzska stať sa ekonomicky konkurencieschopnejšími.

ZELENÉ A MIESTNE NA CYPRE

Cieľom projektu obnovy miest je urobiť samosprávy zelenšími, podporiť ekonomiku a zlepšiť kvalitu života ľudí

Cyprus chce znížiť svoje emisie a stať sa ekologickejšim, počnúc projektmi na transformáciu svojich miest a obcí. Je to však zdĺhavá, zložitá a nákladná úloha.

„Obce musia realizovať viacero zelených investícií a zaviesť zelenšie technológie,“ hovorí Michalis Socratous, generálny tajomník Združenia cyperských obcí. „Uvedomili sme si, že na to, aby boli zelenšie, musíme najprv zmodernizovať a obnoviť mestské oblasti, zrekonštruovať budovy a verejné priestranstvá a zabezpečiť väčšiu udržateľnosť verejnej dopravy.“

Mestský strategický plán udržateľného rozvoja je iniciatíva, ktorej cieľom je presne toto. Vypracovala ho cyperská vláda a Združenie cyperských obcí a bude sa z neho financovať množstvo projektov na obnovu a modernizáciu obcí na celom Cypre.

Európska investičná banka tento plán podporuje rámcovou pôžičkou vo výške 150 miliónov EUR podpísanou v novembri a technickou pomocou prostredníctvom svojho poradenského centra.

„Rámcová pôžička je v podstate „zastrešujúca“ investícia, ktorá nám umožňuje financovať desiatky alebo dokonca stovky kľúčových projektov,“ hovorí Nicos Yiambides, senior úverový analytik Európskej investičnej banky. „Umožňuje nám podporiť aj menšie projekty a obce, ktoré by tradične nemali z nášho financovania prospech.“

Aké sú výhody obnovy miest?

Ak je obnova miest úspešná, môže vytvoriť zelenšie mestské priestranstvá a zároveň výrazne zlepšiť životy ľudí, ktorí v meste žijú a pracujú.

Vďaka lepšej infraštruktúre sú mestské časti ako obchodné lokality a turistické destinácie atraktívnejšie, čím sa podporuje rast a tvorba pracovných miest. Lepšia infraštruktúra tiež prispieva k blahu obyvateľov, ktorí budú mať lepšie vzdelanie, verejné služby a rekreačné zariadenia.

Vezmite si mestskú obnovu historického centra mesta Limassol, druhého najväčšieho mesta na Cypre. Projekt, ktorý bol dokončený v roku 2013, prinavrátil historickým budovám a mestským priestranstvám ich bývalú slávu, zlepšil riadenie premávky, vytvoril pešie zóny a vybudoval nové elektrické, telekomunikačné a vodovodné prípojky.

To isté má v celoštátnom meradle dosiahnuť aj Mestský strategický plán udržateľného rozvoja. Cyperská vláda s podporou Európskej investičnej banky bude realizovať projekty, vďaka ktorým sa zrekonštruujú verejné priestranstvá a zelené plochy, zlepšia sa cyklistické chodníky a siete verejnej dopravy, obnovia sa verejné budovy, zmodernizujú sa kanalizačné a vodovodné siete, obnovia sa degradované mestské časti a vytvoria sa inteligentné mestá využívajúce digitálne riešenia s cieľom poskytovať lepšie a efektívnejšie verejné služby.

POSLEDNÁ ZELENÁ MÍĽA

Najväčší taliansky logistický prevádzkovateľ nahrádza tradičné vozidlá vozovým parkom s nulovými emisiami na doručovanie pošty a balíkov, čím znižuje emisie

Je neskorá jeseň, ale v Ríme je stále teplo, vzduch je svieži a čistý. Slnko sa prediera cez mraky na domoch terakotovej farby v úzkej uličke rezidenčnej štvrte Bravetta. Pár elektrických trojkoliek veľkých približne ako golfový vozík v tichosti pomáha poštovým doručovateľom doručovať listy a balíky.

Stovky elektrických trojkoliek a vozidiel čoskoro zaplavia tucet rímskych štvrtí, z ktorých 57 bude v distribučnom centre Magliolino, ktoré obsluhuje štvrť Nomentano, kde žije Anna Manghettiová. „Je naozaj vzrušujúce pozorovať, ako sa tieto nové trojkolky dostávajú do našich každodenných dodávok,“ hovorí, „dobrý dôvod, pre ktorý pracovať.“

Manghettiová je vedúcou financií v spoločnosti Poste Italiane, ktorá je najväčším logistickým prevádzkovateľom v krajine a je popredným hráčom v sektore finančných, poisťovacích a platobných služieb. Vďaka pôžičke vo výške 100 miliónov EUR od Európskej investičnej banky poskytnutej v marci mohla spoločnosť Poste Italiane nahradiť svoj tradičný palivový a benzínový park trojkolkami a vozidlami s nulovými emisiami.

„Ako klimatická banka EÚ sme hrdí na to, že podporujeme ambiciózne plán dekarbonizácie spoločnosti Poste Italiane,“ hovorí Giovanni Aldeghi, senior analytik Európskej investičnej banky, ktorý pracoval na **doteraz najväčšom financovaní platformy mobility s nulovými emisiami zo strany banky EÚ**.

Aký zelený je váš balík?

Najnáročnejšia časť cesty balíka zo skladu k dverám je takzvaná „posledná míľa“, posledný krok v procese doručenia z distribučného centra k príjemcovi.

Rozmach online nakupovania od pandémie ochorenia COVID-19 zhoršil emisie uhlíka súvisiace s dopravou. Mestá a logistické spoločnosti zápasia so zbytočnými doručovacími cestami, zápchami, parkovaním a obavami miestnych obyvateľov z hluku a znečistenia ovzdušia.

Ak by bola posledná míľa dodávky efektívnejšia a zelenšia, mestá by boli zdravšie a lepšie by sa v nich žilo. Myšlienka sa začala vynárať v mysli Manghettiovej v lete 2020.

Na projekt Green Mobility spoločnosti Poste Italiane dohliada generálny riaditeľ Matteo Del Fante a tím podriadený finančnému riaditeľovi Camillovi Grecovi s podporou Giuseppe Lasca, spolugenerálneho riaditeľa, ako aj Marcella Grossa, vedúceho trvalo udržateľného rozvoja, rizík a dodržiavania predpisov skupiny.

Projekt Green Mobility je o výmene vozidiel spoločnosti na tradičné pohonné hmoty a benzín za 4 150 elektrických vozidiel na doručovanie v mestách a ich okolí. Patria sem aj súvisiace nabíjacie stanice a IT platforma s celkovými nákladmi 145 miliónov EUR.

“ **Toto je budúcnosť.** ”

Tiago Lopes, senior inžinier, EIB

Jedinečné financovanie

Pôžička banky EÚ pre spoločnosť Poste Italiane má niekoľko jedinečných charakteristík. Pre začiatok pokrýva poplatky za prenájom v súvislosti s obnovou elektrického vozového parku, inštaláciou súvisiacich nabíjacích miest a IT platformou. Financuje aj lízingové poplatky elektrického vozového parku, ktoré sú zaúčtované v majetku ako práva na používanie.

V snahe pomôcť spoločnosti Poste Italiane urýchliť jej zelenú transformáciu banka financuje aj 69 % projektu, čo je podstatne viac ako štandardný finančný strop banky predstavujúci 50 %.

Plán je ambiciózny: znížiť emisie produkované poštovým doručovacím vozovým parkom o 40 %. Konečným cieľom je uhlíková neutralita do roku 2030, pred lehotou stanovenou Európskou úniou.

Viac než len elektrické vozidlá

Od polovice októbra 2022 už 1 100 elektrických vozidiel doručuje poštu v 70 talianskych mestách vrátane Turína, Florencie, Terstu, Bologne, Neapolu a, samozrejme, Ríma.

Elektrina používaná na nabíjanie týchto vozidiel pochádza z obnoviteľných zdrojov. Projekt zníži znečistenie ovzdušia, emisie skleníkových plynov a hluk v centrách miest, čím sa ušetrí 3 000 ton emisií uhlíka ročne. Zodpovedá to emisiám 3 000 cestujúcich na spätných letoch z Paríža do New Yorku.

Na ďalšie zníženie svojho environmentálneho vplyvu bude spoločnosť Poste využívať aj financovanie Európskej investičnej banky na podporu svojej IT platformy. Inovatívny model optimalizuje trasu poštového pracovníka podľa poštovej prevádzky, vzdialenosti, typu cesty, dopravných obmedzení a objemu balíkov. Plánovanie trasy integruje limity dojazdu elektrických vozidiel a dostupnosť nabíjacích staníc.

„Úspech tohto projektu závisí od interpretácie veľkého množstva údajov zhromaždených v reálnom čase,“ hovorí Tiago Lopes, senior inžinier Európskej investičnej banky, ktorý na tejto operácii pracoval. „Toto je budúcnosť.“

INOVÁCIE A AUTONÓMIA

“ EIB je hrdý poskytovateľ katalytického financovania európskych investícií, presadzujúci nezávislé, odolné a bezpečné zdravotné systémy pre európskych občanov a zároveň podporujúci európske skvosty v oblasti biologických a medicínskych technológií. Táto pozícia sa posilnila v priebehu nedávnej pandémie koronavírusu. EIB prispela v roku 2021 financovaním vo výške viac ako 1,6 miliardy EUR na projekty biologických vied vrátane spoločnosti BioNTech stojacej za vývojom vakcíny mRNA proti ochoreniu COVID-19. Naša práca tiež pomáha urýchľovať komercializáciu základného výskumu, motivovať rozvoj duševného vlastníctva a podporovať tvorbu a rast inovatívnych produktov pre neuspokojené liečebné potreby, ktoré pomáhajú zlepšovať kvalitu života pacientov v Európe a na celom svete. **”**

Dana Burdujanová, vedúca oddelenia biologických vied a zdravia, EIB

“ Ak si Európa želá hospodársku autonómiu, bude musieť vo veľkom investovať do inovácií a kľúčových technológií na digitalizáciu svojho hospodárstva, predovšetkým do čipov, dátových stredísk a kybernetickej bezpečnosti. Digitalizácia je nevyhnutná, prichádza skôr, ako sa očakávalo, a ovplyvňuje vás viac, než si myslíte. Aby ste však mohli ťažiť z úspechu, musíte investovať. **”**

Harald Gruber, vedúci oddelenia digitálnej infraštruktúry, EIB

Inovácie sú nevyhnutné pre hospodársku prosperitu Európy, autonómiu a ciele v oblasti klímy, ktoré sa nedajú jednoducho dosiahnuť len dnešnými technológiami.

Naša technická a finančná podpora pomohla európskym spoločnostiam dosiahnuť pokrok v oblastiach počínajúc plávajúcimi veternými farmami až po vakcíny mRNA. Zároveň znižuje potrebu európskych podnikateľov, vedcov a inžinierov sa obracať na zahraničný kapitál, čím sa naša autonómia v strategických odvetviach zvyšuje.

REPOU NA ZDOLANIE CHOROBY

Francúzska firma šľachtí rastliny odolné voči zmene klímy s nižšou potrebou pesticídov a hnojív

Ako dobrý nápad sa zdal zákaz EÚ zavedený v roku 2018 na neonikotinoidy. Ide o insekticíd používaný na ochranu rastlín, ako je cukrová repa, pred ochoreniami šírenými voškami. Zistilo sa, že insekticíd škodí populáciám včiel, a Európska únia sa preto rozhodla zakázať neonikotinoidy v rámci veľkej podpory udržateľnejšieho poľnohospodárstva.

Zákaz však mal zničujúci vplyv v podobe žltacky na niektorých poliach s cukrovou repou. Úroda sa u jedného z najväčších svetových producentov cukru z repy znížila do takej miery, že ohrozila odvetvie. Preto Francúzsko obmedzilo zákaz do roku 2023.

To nie je veľa času. Vývoj nových odrôd rastlín trvá zvyčajne sedem až desať rokov. Florimond Desprez Group, šľachtiteľ rastlín a producent osív v severnom Francúzsku, na tomto probléme usilovne pracuje. Spoločnosť šľachtí cukrovú repu už viac ako 200 rokov a svoje bohaté skúsenosti využíva pri vývoji rastliny schopnej odolávať žltacke, zachovávajúc si svoju prirodzenú odolnosť voči ostatným neduhom, ako je vírus rizómie.

Sú to preteky, ktoré majú dôsledky na ďalšie rastliny a oblasti poľnohospodárstva.

„Aby bolo poľnohospodárstvo udržateľnejšie, musíme používať menej dusíkatých hnojív, ktoré majú významnú uhlíkovú stopu, a menej pesticídov,“ hovorí Marin Desprez, riaditeľ pre stratégiu skupiny Florimond Desprez Group. „Ak je odroda rastliny prirodzene odolná alebo znáša choroby, nepotrebuje chemikálie na jej ochranu.“

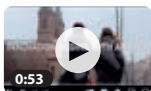
Poľnohospodárstvo je pod tlakom v dôsledku zmeny klímy, potreby znížiť svoju environmentálnu stopu a rastúcej svetovej populácii, ktorú je potrebné nasýtiť. Základom bude vyšľachtiť rastliny, ktoré potrebujú menej zdrojov alebo chemického ošetrovania, ale ktoré stále produkujú dostatok potravy v čoraz ťažších podmienkach.

Európska investičná banka podporuje výskum a vývoj spoločnosti Florimond Desprez, predovšetkým vo Francúzsku a Belgicku, úverom vo výške 40 miliónov EUR podpísaným v apríli. Úver je krytý zárukou od Európskeho fondu pre strategické investície, ktorý je teraz súčasťou fondu InvestEU.

„Odvetvie potrebuje mnoho investícií a financovanie nie je jednoducho dostupné, najmä ak nie ste veľká spoločnosť,“ hovorí Zeina Chebliová, úverová analytička Európskej investičnej banky, ktorá na projekte pracuje.

Šľachtenie rastlín po stáročia

Florimond Desprez je typický rodinný podnik. Rodina Desprezských založila podnik v roku 1830 – päť generácií naspäť – v Cappelle-en-Pévèle, dedinke južne od mesta Lille. Podnik profitoval z rozvíjajúceho sa odvetvia cukrovej repy s podporou Napoleóna Bonaparteho. V priebehu rokov sa firma diverzifikovala na plodiny, ako je priemyselná čakanka, zemiaky a pšenica.

Európsky fond pre strategické investície

„ Ak je odroda rastliny prirodzene odolná alebo znáša choroby, nepotrebuje chemikálie na jej ochranu. „

Marin Desprez, riaditeľ pre stratégiu skupiny Florimond Desprez Group

„Prostredníctvom pôžičky im pomáhame zostať konkurencieschopní a riešiť hlavnú environmentálnu výzvu odvetvia poľnohospodárstva – prispôsobenie sa zmene klímy – podporujúc zároveň vidiecke oblasti, najmä v severnom Francúzsku,“ hovorí Sébastien Collot, senior inžinier tímu pre biohospodárstvo Európskej investičnej banky.

Myšlienka šľachtenia rastlín je relatívne jednoduchá. Napríklad odroda pšenice, z ktorej je obzvlášť chutný alebo chrumkavý chlieb, sa skríži s inou odrodou, ktorá je zvlášť výdatná alebo odolná voči chorobe. Výskumníci ručne oplodnia jednu odrodu druhou a vytvoria hybrid. Početné potomstvo tohto hybridu sa bude následne pestovať a sledovať, aby sa zabezpečilo, že želané vlastnosti – chutný chlieb a odolnosť voči chorobám – budú súčasťou novej rastliny.

Poľnohospodárstvo pod tlakom

Posledných 50 rokov sa poľnohospodárstvu darilo držať krok s explóziou svetovej populácie. Ak má však poľnohospodárstvo uspokojiť budúci dopyt, inovácie sa budú musieť zrýchliť, „Máme kombináciu faktorov, ako je menšia rozloha pôdy, ktorá je k dispozícii na Zemi, väčší počet ľudí a čoraz nepriaznivejšie klimatické podmienky,“ hovorí Collot z Európskej investičnej banky. „Preto je dôležitý výskum.“

Výskum je tiež nevyhnutný pri zvládaní škodcov a nákaz, ktoré bežne nesušujú severnú Európu. Vo francúzskom regióne Champagne zistili poľnohospodári minulý rok na pšenici hrdzu trávovú, chorobu, ktorá existovala 20 až 30 rokov len v Maroku. Hmyz, ktorý počas zimy hynul, teraz žije a množí sa, sčasti v dôsledku zmeny klímy. „Pokiaľ ide o výnosy plodín, dopady sú veľké,“ hovorí Desprez. „Sú veľké z hľadiska nových chorôb a traumy, ktorú zažívajú poľnohospodári, a ohrozujú našu potravinovú bezpečnosť.“

Pre extrémny tlak na poľnohospodárstvo nie je ťažké obávať sa budúcnosti. Desprez však tvrdí, že opätovné zameranie sa na inovácie a vývoj odrôd rastlín predstavujú obrovské príležitosti. „Som presvedčený, že naše povolanie, ktoré má reálny spoločenský úžitok, bude podporovať udržateľnejšiu formu poľnohospodárstva a lepšiu potravinovú autonómiu v Európe,“ hovorí.

RIZIKOVÝ KAPITÁL NA VEČERU, DÁ SI NIEKTO?

Nasýtenie hladujúceho sveta s pomocou rizikového kapitálu

Dobytok je napadnutý parazitmi. Na ich zamedzenie musia farmári zasielať vzorky stolice do laboratória a čakať až päť dní na výsledky. Často však len nadopujú celé svoje stádo liekmi. „Nadmerné užívanie liekov môže tiež ovplyvniť potravinový reťazec,“ hovorí Daniel Izquierdo, generálny riaditeľ a spoluzakladateľ spoločnosti Micron Agritech. „To, čo putuje do zvierat, končí na našich tanieroch.“

Izquierdo vyvinul spolu so spolužiakmi z Technologickej univerzity v Dubline riešenie na báze strojového učenia, ktoré umožňuje samotným farmárom vykonávať rýchlotesty pomocou špeciálnej súpravy a smartfónu.

Projekt vyhral tímu niekoľko cien a finančnú odmenu, a tak sa mohli v roku 2019 vymaniť spod krídel univerzity a založiť svoju vlastnú spoločnosť. Urobiť ďalší krok im pomohla investícia do vlastného kapitálu od The Yield Lab Europe, firmy rizikového kapitálu krytej Európskym investičným fondom. „Pomohli s vývojom nášho produktu a dostali nás tam, kde sme dnes,“ hovorí Izquierdo.

Micron Agritech je jedným z príkladov, ako rizikový kapitál pomáha priniesť tak potrebné inovácie do poľnohospodárskeho sektora. Očakáva sa, že svetová populácia dosiahne o 60 rokov 10,4 miliardy, ale nasýtiť všetkých týchto ľudí nebude pre našu, už aj tak napätú planétu, ľahké. Rizikový kapitál na podporu inovácií a nových technológií je potrebný, aby sa zabezpečilo, že budúce generácie nebudú trpieť hladom. To je dôvod, prečo Európsky investičný fond investuje do fondov, ako je The Yield Lab Europe.

„Investovaním do fondov spravovaných firmami rizikového kapitálu a súkromnými investičnými spoločnosťami môžeme znásobiť zdroje, ktoré trhu poskytujeme,“ hovorí Adelaide Craccoová, vedúca oddelenia klímy a vplyvu na životné prostredie v Európskom investičnom fonde. „Keď týmto spôsobom spolupracujeme s investormi, každé euro, ktoré investujeme, pritiahne ďalšie štyri eurá od iných investorov.“

Bzukot vďaka inováciám

Ďalším startupom v oblasti poľnohospodárskych technológií podporovaným Európskym investičným fondom je ApisProtect, spoločnosť v írskom Corku, ktorá vyvinula inovatívny systém na pomoc chovateľom včiel zvyšovať produktivitu a znižovať náklady.

Spoločnosť ApisProtect využíva kombináciu internetu vecí a technológie umelej inteligencie, aby na diaľku extrahovala a interpretovala údaje od včiel.

Investície do rizikového kapitálu, ako sú spoločnosti Micron Agritech a ApisProtect, podporujú inovácie v ranných fázach vývoja. „Takéto inovácie môžu mať potenciál prinášajúci zmenu, ktorá dokáže narušiť odvetvia,“ hovorí Craccoová z Európskeho investičného fondu, „a vyvíjať nové produkty a technológie potrebné pre budúcnosť, čo bude mať veľký vplyv.“

VZOSTUP DONÁŠKOVÝCH ROBOTOV

Spoločnosť Starship Technologies pôsobiaca v oblasti robotiky pretvára naše nákupné návyky pri nakupovaní a doručovaní a prináša zelené inovácie do mestskej mobility

Predstavte si situáciu, keď prídete domov z práce a ste hladný. Rozhodnete sa preto objednať si nejaké jedlo online a čakáte, kým príde. Ale keď otvoríte dvere po tom, ako dostanete oznámenie o doručení, nie je tam nikto, iba malý, futuristicky vyzerajúci biely robot veľkosti nákupného košíka.

Môže to znieť ako science-fiction, no pre mnohých spotrebiteľov v Estónsku, Fínsku, Dánsku, Spojenom kráľovstve a Spojených štátoch je to už realita.

Za týmito inováciami je Starship Technologies, spoločnosť založená v roku 2014 v Estónsku spoluzakladateľom a vedúcim architektom programu Skype, Ahtiom Heinlaom a Janusom Friisom. Odvtedy spoločnosť zrealizovala 3,5 milióna komerčných donášok, pokrývajúc celosvetovo vzdialenosť väčšiu ako 7 miliónov kilometrov, čo je viac, ako ktorýkoľvek z ich konkurentov.

Donáškoví roboti z budúcnosti

Roboti spoločnosti Starship sú skôr ako R2-D2 než Terminátor, ale nenechajte sa zmiasť ich rozkošným zjavom – sú to uličníci. Vďaka svojim 12 kamerám a šiestim kolieskam dokážu roboti vyliezť na obrubníky, vyhýbať sa predmetom, uhnúť z cesty blížiacim sa chodcom a dokonca zaznamenať prekážky, ako sú pohybujúce sa vozidlá do vzdialenosti až 300 metrov.

Aj donášky dokážu realizovať rozumnejšie. Vďaka umelej inteligencii a strojovému učeniu, poháňaní elektrickou energiou a navádzaní kombináciou snímačov dokážu určiť najkratšie a najbezpečnejšie trasy, čím sa radikálne skracuje čas a znižuje uhlíková stopa donášok. „Priemerná donáška od spoločnosti Starship využíva rovnaké množstvo energie ako kanvica na uvarenie vody práve na jednu šálku čaju,“ hovorí Henry Harris-Burland, viceprezident pre marketing spoločnosti Starship.

Dodávať s riešeniami, ktoré sú ekologickejšie a inovatívnejšie

Nákladná doprava je veľkým zdrojom znečistenia v mnohých mestách. Ale donáškoví roboti spoločnosti Starship dokážu znížiť preťaženie a škodlivé emisie na poslednej míli. „Každý robot dokáže nahradiť na ceste v priemere desať áut,“ hovorí Harris-Burland. „Nedávna štúdia, ktorú vykonala rada mesta Milton Keynes v Spojenom kráľovstve ukázala, že vďaka našim robotom sa zamedzilo viac ako 280 000 jazdám autom. Vyhli sme sa tak 137 tonám CO₂ a 22 kg emisií oxidu dusného.“

Európska investičná banka kryje spoločnosť úverom na báze kvázi vlastného rizikového kapitálu v hodnote 50 miliónov EUR podpísaným v januári 2022. Toto financovanie, podporené Európskym fondom pre strategické investície, je súčasťou finančného nástroja európskeho rastu, produktu navrhnutého na riešenie nedostatku rizikového kapitálu pre inovatívne startupy v Európe.

VZNIK LÍDROV INTERNETU VECÍ

Dve európske spoločnosti transformujú internet vecí inovatívnymi digitálnymi službami budov

Technológia internetu vecí dokáže transformovať a optimalizovať spôsob, akým žijeme, jazdíme, pracujeme, vyrábame výrobky alebo je nám poskytovaná zdravotná starostlivosť. Dokáže tiež znížiť spotrebu energie a zmenšiť emisie uhlíka. S viac ako 41 miliardami zariadení internetu vecí, ktoré sa majú podľa očakávaní využívať do roku 2025, je internet vecí nevyhnutnou súčasťou digitálnej transformácie a kľúčovou technológiou pre digitálnu autonómiu Európy.

Kontakt Micro-Location (známa ako Kontakt.io), založená v poľskom Krakove, je spoločnosť internetu vecí využívajúca technológiu Bluetooth na revolučné zmeny systémov vnútornej lokácie. „Ostatné spoločnosti dlhé roky poskytovali drahé a zložité monolitické riešenia,“ hovorí Philipp von Gilsa, generálny riaditeľ Kontakt.io. „Tvoríme inteligentné zariadenia internetu vecí, cloudové riešenia a výkonný softvér, ktoré dokážu transformovať budovy na udržateľné vnútorné prostredia.“

Vytvárame interakcie medzi ľuďmi, predmetmi a budovami

Kontakt.io využíva umelú inteligenciu, snímače a cloudové technológie zasahujúce do siete wi-fi, aby vytvorili novú vrstvu metaúdajov pre inteligentné budovy.

Pomocou aplikácií spoločnosti Kontakt.io na báze lokalizácie môže zdravotná sestra určiť najbližšiu a vydezinfikovanú zdravotnícku pomôcku a kancelárie môžu riadiť využívanie svojho priestoru a energií efektívnejšie.

„Naše výrobky pomáhajú optimalizovať spotrebu elektrickej energie budovy,“ hovorí Łukasz Szelejewski, hlavný technolog spoločnosti Kontakt.io. „Keď pochopíme spôsob, akým sa v skutočnosti budovy využívajú, vytvoríme základ z údajov, ktoré pomáhajú minimalizovať spotrebu pri vykurovaní, vetraní a klimatizácii, a tak znížiť náklady na energie až o 35 %.“

Európska investičná banka kryje spoločnosť Kontakt.io sumou 12 miliónov EUR, podpísanou vo februári 2022. Prostredníctvom svojho Európskeho záručného fondu, nástroja navrhnutého na pomoc európskym podnikom vysporiadať sa s hospodárskym vplyvom pandémie COVID-19. Mnohé z jeho príjemcov sú mladé technologické firmy, ktoré by inak hľadali financovanie v Spojených štátoch alebo Číne.

Výrobky internetu vecí vyrobené v Litve

Ďalšia spoločnosť internetu vecí, Teltonika IoT Group, podporená Európskou investičnou bankou, zhotovuje inovatívne bezdrôtové siete a zariadenia, ako napríklad sledovacie systémy vozidiel, GPS a modemy.

„Začali sme ako veľmi malá spoločnosť v Litve v roku 1998 s mnohými ťažkosťami pred sebou,“ hovorí Arvydas Paukštys, zakladateľ a prezident spoločnosti Teltonika IoT Group. „Teraz predávame naše jedinečné, v Litve vyrobené výrobky internetu vecí vo viac ako 160 krajinách.“

S cieľom podporiť spoločnosť Teltonika podpísala Európska investičná banka v máji 2022 zmluvu na 50 miliónov EUR, krytú zárukou z rozpočtu EÚ v rámci Európskeho fondu pre strategické investície.

LIEKY NA LIKVIDÁCIU RAKOVINY

Poľská spoločnosť vyvíja nové lieky na boj proti rakovine krvi a solídnym tumorom pomocou cielených terapií

Akútna myeloidná leukémia je závažná forma rakoviny krvi. Je známa ako AML a relatívne zriedkavá, s asi 20 000 novými prípadmi za rok v Európe a rovnakým počtom v Spojených štátoch. Zatiaľ je vysoko agresívna a u dospelých pacientov má najnižšiu mieru prežitia zo všetkých typov rakoviny krvi.

Nové lieky vyvinuté poľskou biotechnologickou spoločnosťou Ryvu Therapeutics by mohli dodať novú nádej pacientom trpiacim AML a ďalšími typmi život ohrozujúcej rakoviny.

„Naše telo je veľmi mocný nástroj,“ tvrdí Krzysztof Brzozka, hlavný vedecký pracovník spoločnosti Ryvu. „Všetci máme v našom tele rakovinové bunky. Sotva však o nich vieme, pretože náš imunitný systém tieto nádorové bunky likviduje. V zriedkavých prípadoch sú však tieto vyčíňajúce bunky tak agresívne alebo imunosupresívne, že ich vidíme v podobe nádorov a šíriť sa ako rakovinové ochorenie.“

Malé molekuly s veľkým potenciálom

Európska investičná banka poskytuje spoločnosti Ryvu **22 miliónov EUR vo forme rizikového úverového financovania** na podporu výskumu spoločnosti a klinických skúšaní.

Ryvu vybudovala kapacity na rýchlu identifikáciu a optimalizáciu molekúl s rôznymi mechanizmami činností prispôbených rozličným typom rakoviny a liečebným prístupom. V súčasnosti má v klinických skúšaniach dvoch kandidátov na lieky: liek SEL24 a RVU120, inhibítory kinázy blokujúce bunkové procesy poháňajúce rakovinové bujnenie.

Oba kandidáti na lieky sa skúšajú na liečbu rakoviny krvi. Liek RVU120 sa tiež skúša proti solídnym tumorom, ako je rakovina prsníka alebo prostaty. Títo kandidáti na lieky sú v podobe kapsúl a môžu sa užívať doma – veľká výhoda pre pacientov, ktorí sú bežne zaťažovaní častými návštevami v nemocnici, transfúziami krvných buniek, pravidelne sa opakujúcimi infekciami, bolesťami a únavou.

EÚ financuje špičkový výskum v Poľsku

Rizikové úverové financovanie Európskej investičnej banky je kryté Európskym fondom pre strategické investície. „Zapôsobili na nás ich doterajšie už pripravené údaje,“ hovorí Cristina Niculescuová, senior špecialistka na biologické vedy v Európskej investičnej banke. „Ich stratégia vyzerá veľmi sľubne.“

Doteraz boli biotechnologické projekty kvôli neistým výsledkom klinického skúšania relatívne vysoko rizikové. „Bez záruky fondu EFSI by sme nemohli tento projekt financovať,“ hovorí Anna Stodolkiewiczová, investičná analytička Európskej investičnej banky.

Od roku 2015 investovala EIB asi 1 miliardu EUR do výskumných projektov na liečbu rakoviny, ktorá každoročne pripraví o život 10 miliónov ľudí na celom svete. „Mnoho projektov je neúspešných a môžeme prísť o peniaze, ktoré mohli byť využité na výstavbu novej diaľnice,“ hovorí Niculescuová. „Ale ak sa to podarí jednému z nich, zmenia sa životy miliónov ľudí.“

BUDÚCNOSŤ JE NEBINÁRNA

Fínska spoločnosť zachádza za hranice núl a jednotiek, aby zhotovila kvantové počítače, ktoré urýchlia vedecký pokrok a zlepšia každému život

Slovo „kvantový počítač“ pravdepodobne pripomína hollywoodske sci-fi, kde sa využíva technológia na ohnutie času a napájanie futuristických miest. Kvantové počítače sú však realitou. Odborníci sú presvedčení, že dokážu zmeniť svet, vytvárať futuristické technológie a zmeniť vedecko-fantastické sny na realitu.

Fínska spoločnosť IQM Quantum Computers sa podieľa na týchto počiatkoch éry kvantovej výpočtovej techniky. „Sme prvým európskym výrobným zariadením zameraným na kvantové technológie,“ hovorí Juha Vartiainen, spoluzakladateľ a prevádzkový riaditeľ spoločnosti IQM. „Naše kvantové procesory a počítače by mohli spôsobiť revolučné zmeny v mnohých odvetviach, od vývoja liekov a vakcín po kybernetickú bezpečnosť, a priniesť dôležité inovácie do technológií zameraných na zmenu klímy.“

Kvantová výpočtová technika sa javí ako ďalšia rozsiahla sféra v oblasti technológií. Podľa odhadov odborníkov by mal trh s nimi do roku 2025 dosiahnuť 770 miliónov USD. Preto Európska investičná banka podporuje prostredníctvom svojho európskeho záručného fondu spoločnosť IQM úverom vo výške 35 miliónov EUR, podpísaným vo februári 2022.

Čo sú kvantové počítače?

Vizonársky fyzik Richard Feynman v roku 1981 naznačil, že kvantový počítač by mal potenciál realizovať simulácie fyzikálnych systémov, ktoré by klasický počítač asi nebol schopný urobiť. Nikto žiaľ vtedy nevedel, ako takýto počítač zostaviť.

O sedemnást rokov neskôr Isaac L. Chuang, Neil Gershenfeld a Mark Kubinec dokazujú, že je to možné a vytvorili prvý dvoj-qubitový kvantový počítač. Tento pokrok by tým pripravil pôdu pre kvantový počítač v plnej veľkosti, bádanie, ktoré ešte stále prebieha.

Štandardné počítače spracúvajú digitálne bity z núl a jednotiek. Kvantové počítače používajú kvantové bity alebo qubity, ktoré ukladajú nulu, jednotku, nulu a jednotku alebo nekonečný počet hodnôt medzi tým. Tým sa výrazne zvyšuje kapacita výpočtu.

Budúce kvantové počítače by napríklad mohli za sekundy naštrbiť akékoľvek dnešné bežné bezpečnostné systémy. Najlepšie superpočítače by dnes potrebovali milióny rokov, aby urobili rovnakú úlohu.

Kvantové počítače urobia prevažne rovnaké úlohy ako naše súčasné počítače – len oveľa rýchlejšie. Existujú však aj mnohé ďalšie možné využitia tejto novej technológie.

„Využívaním kvantových počítačov by sme mohli simulovať chemické reakcie, uľahčovať navrhovanie liekov a výrobu rôznych materiálov,“ hovorí Vartiainen. „Kvantová výpočtová technika urýchľuje objavy a pokrok na zlepšenie života každého, od financií cez energetiku, od medicíny po materiálové inžinierstvo, logistiku až po vyspelé odvetvia.“

“ Naše kvantové procesory a počítače by mohli spôsobiť revolučné zmeny v mnohých odvetviach, od vývoja liekov a vakcín po kybernetickú bezpečnosť, a priniesť dôležité inovácie do technológií zameraných na zmenu klímy. ”

Juha Vartiainen, spoluzakladateľ a prevádzkový riaditeľ spoločnosti IQM Quantum Computers

Rizikový úver je útechou pre kvantum

Európa má silnú tradíciu kvantového výskumu a nachádzajú sa tu mnohé popredné svetové centrá. Čína a Spojené štáty sa však predierajú na čelo kvantových pretekov.

Cieľom európskeho záručného fondu banky EÚ je posilniť konkurencieschopnosť podporou spoločností zasiahnutých hospodárskym poklesom spôsobeným ochorením COVID-19. Mnohé z týchto spoločností sú technologické firmy, ktorým chýba kapitál, aby to zvrátili, hoci svoj biznis musia zväčšiť. Dôležité je to najmä v technologických odvetviach, kde by sa európske spoločnosti museli v opačnom prípade poobzerať po alternatívnom financovaní zo Spojených štátov alebo Číny.

„Fond nám umožňuje poskytovať dlhodobé riešenia rizikového dlhu a venovať sa jedinečným potrebám financovania rýchlo rastúcich inovatívnych spoločností v odvetviach zásadných pre budúcnosť Európy,“ hovorí Cristian Antoci, analytik pre rizikové dlhy a vlastný kapitál Európskej investičnej banky.

S podporou Európskej investičnej banky môže spoločnosť IQM pokračovať v priekopníckej činnosti v oblasti kvantového výskumu v Európe a na celom svete. „Financovanie sa použije na ďalší rozvoj a rozširovanie európskych operácií,“ hovorí Pia-Johanna Lemmettyová, vedúca finančného oddelenia v spoločnosti IQM. „Pomôže nám tiež pokračovať vo vývoji nášho produktu a rozširovaní nášho tímu mimoriadne talentovaných odborníkov.“

Nachádzať kvantové riešenia na moderné problémy

IQM chce využívať svoje inovácie na riešenie klimatickej krízy.

„Kvantová výpočtová technika by mohla byť súčasťou hľadania riešení klimatických otázok,“ hovorí Vartiainen. „Mohlo by to znamenať vývoj účinnejších batérií, ktoré by nahradili spaľovací motor, zlepšenie technológií modelovania počasia alebo optimalizovanie energetickej siete na zníženie emisií CO₂ dopravných tokov v mestách.“

Spoločnosť zároveň pomáha pri tvorbe budúcej generácie európskych kvantových ekosystémov.

V decembri 2021 spoločnosť otvorila špecializované výrobné zariadenie v meste Espoo vo Fínsku. Toto nové zariadenie bude vytvárať technologicky vyspelé pracovné miesta a z globálneho hľadiska inšpirovať k väčšiemu výskumu spoluprácou s medzinárodnými výskumnými centrami a univerzitami.

ZMYSEL SKRYTÝ ZA VŠETKÝM

Priekopník investícií s veľkým vplyvom, firma Ananda, kryje spoločnosti prospešné pre spoločnosť a životné prostredie, od satelitov cez nabíjačky elektrických vozidiel po poľnohospodárstvo, ktoré je potravou pre pôdu

Kariéra Floriana Erbera už bola úspešná. Ako elektrotechnický inžinier pôsobil v oblasti rizikového kapitálu v Kalifornii a Mníchove. Predal svoj vlastný startup veľkej medzinárodnej korporácii. Premýšľal však, ako vysvetliť túto kariéru svojej štvorročnej dcére. „Čo chýbalo,“ hovorí, „bol zmysel skrytý za všetkým.“

Bolo to v okamihu, keď sa dostal do vtedy začínajúcej oblasti investovania s vplyvom. „Rozhodol som sa, že jej budem môcť povedať, že sa snažím, aby sa zlepšovalo životné prostredie. To by som povedal svojmu dieťaťu – to by som povedal sebe.“

Investičný fond, ktorý Erber založil v roku 2009 s Johannesom Weberom, rástol z uvedomenia si, že „nechceli vytvárať podniky, na ktorých skutočne nezáležalo“, a v súčasnosti je základným kameňom neustále sa rozširujúcej sféry investovania s vplyvom. V máji uzavrela spoločnosť Ananda Impact Ventures svoj štvrtý investičný fond vo výške 108 miliónov EUR vrátane svojej tretej investície z Európskeho investičného fondu.

„Financie, ktoré investujeme, merajú svoj vplyv,“ hovorí Maximilian Heyde, investičný manažér v Európskom investičnom fonde, dcérskej spoločnosti Európskej investičnej banky. „Zameriavajú sa na riešenie spoločenských alebo environmentálnych problémov, pričom zároveň tvoria finančné výnosy pre investorov.“

Najmä Európsky investičný fond je kľúčový pre investovanie s vplyvom. „EIF začal budovať trh s investíciami s vplyvom veľmi skoro,“ hovorí Erber. „Vďaka nemu sa náš druhý fond naozaj uskutočnil.“

Investovanie s vplyvom zabezpečuje inovácie pre Európu

Investície s vplyvom tiež prispievajú k celosvetovej konkurencieschopnosti Európy financovaním inovácií, ktoré by inak museli hľadať financovanie v Spojených štátoch alebo Ázii, s dôsledkami na **bezpečnosť dodávok** na kontinente. „Európske rizikové fondy sú často príliš malé, aby podporili neskoršie etapy rastu a spoločnosti sa spoliehajú na väčšie fondy pochádzajúce zo Spojených štátov alebo Číny,“ hovorí Heyde z EIF. „Jedným z našich strategických cieľov je poskytovať dodatočný kapitál na pomoc rizikovým fondom vypisovať väčšie šeky pre zväčšujúce sa spoločnosti, ktorých technológie majú pozitívny vplyv na klímu alebo životné prostredie.“

Od roku 2008 investoval Európsky investičný fond 1,4 miliardy EUR do investičných fondov s vplyvom, viac ako polovicu v priebehu posledných troch rokov. Očakáva sa, že táto činnosť sa v nadchádzajúcich rokoch významne zvýši, pretože EIF sa zaviazal každoročne investovať aspoň 25 % svojich investícií do oblasti klímy a životného prostredia.

Keď EÚ podporuje startupy, firmy rizikového kapitálu z USA a Ázie to nemajú všetko po svojom. Jednou z investícií spoločnosti Ananda je firma EcoG, ktorá začala pôsobiť pred piatimi rokmi v Detrote.

“**Európa mala v minulosti problémy s digitalizáciou. Teraz máme trh, na ktorom vedieme pred Spojenými štátmi. Je dôležité udržať si túto vedúcu pozíciu, aby sme mohli uspieť všade na svete.**”

Jörg Heuer, zakladateľ a generálny riaditeľ firmy EcoG

O rok neskôr sa však manažéri rozhodli vybudovať spoločnosť v Mníchove. „Nabíjacia infraštruktúra pre elektrické vozidlá je jedným z trhov, na ktorých je Európa dva až trikrát popredu,“ hovorí Jörg Heuer, zakladateľ a generálny riaditeľ firmy EcoG. „Európa mala v minulosti problémy s digitalizáciou. Teraz máme trh, na ktorom vedieme pred Spojenými štátmi. Je dôležité udržať si túto vedúcu pozíciu, aby sme mohli uspieť všade na svete.“

Android pre nabíjanie elektrických vozidiel

Heuer opisuje produkt firmy EcoG ako „android pre nabíjajúcu infraštruktúru.“ Inteligentné nabíjacie stanice spoločnosti umožňujú spotrebiteľom nabíjať si svoje vozidlá, keď je elektrina najlacnejšia, vďaka veľkej dostupnosti energie z obnoviteľných zdrojov. To je dôležité, pretože očakávaný nárast elektrických vozidiel s veľkou pravdepodobnosťou preťaží kapacitu výroby elektrickej energie v Európe.

EcoG poskytuje dvojité posilnenie v boji proti zmene klímy: po prvé, odstránením „obáv z rozsahu“ a zatraktívením kúpy elektrického vozidla, a po druhé, ekologickejšou výrobou energie, ktorú spotrebúvajú nové vozidlá. „Ak budeme stále konštruovať nabíjačky elektrických vozidiel ako hriankovače, časom nebude žiadna flexibilita na zmenu,“ hovorí Heuer. „Počas životnosti smartfónu môže používateľ inovovať telefón inštalovaním nových funkcií. Rovnakú víziu máme pre nabíjačky elektrických vozidiel.“

Investície s vplyvom rastú

Úspech spoločností, akou je firma EcoG, je pre Floriana Erbera potešiteľný. Sledoval rast trhu s investíciami s vplyvom spolu so svojou dcérou, Natalie, ktorá má dnes 18 rokov.

„Keď som začal v oblasti vplyvu, väčšina mojich kolegov z odvetvia rizikového kapitálu sa ma pýtala, „To je veľmi milé, ale dokážeš z toho vyžiť? Ako budeš zarábať peniaze?“,“ hovorí. „Teraz nám volajú, pretože vedia, že štandardné firmy rizikového kapitálu sa musia prispôbiť. Musia brať vplyv vážnejšie.“

Podobne ako mladá Natalie Erber, investovanie s vplyvom dozrieva a vyhliadky sú dobré.

BUNKY NA LIEČBU INKONTINENCIE

Rakúska biotechnologická spoločnosť vyvíja bunkovú terapiu, ktorá by mohla pomôcť miliónom trpiacim inkontinenciou, žiť opäť aktívne

Predstavte si, že sa ponáhľate na toaletu, ale nestihnete to. Desivá predstava, pre mnohých ľudí je však, žiaľ, realitou. V samotnej Európe trpí fekálnou inkontinenciou okolo 20 miliónov dospelých. Močová inkontinencia je ešte bežnejšia.

Rakúska biotechnologická spoločnosť Innovacell vyvíja bunkové terapie, ktoré majú potenciál vyriešiť tento problém. Pri terapii sa pacientom injekčne vpichnú ich vlastné svalové progenitorové bunky do ich poškodeného a/alebo oslabeného zvieračového svalu, pomáhajú mu ho regenerovať a nadobudnúť svoju riadnu funkciu.

Na urýchlenie záverečnej fázy klinických skúšaní získala spoločnosť Innovacell v decembri 2021 rizikový úver v hodnote 15 miliónov EUR od Európskej investičnej banky. Peniaze pomôžu spoločnosti udržať si náskok pred konkurenciou po tom, ako sa spomalil vývoj počas pandémie ochorenia COVID-19.

„Existuje jedna spoločnosť zo Spojených štátov, ktorá pracuje na tomto druhu terapie. Máme za sebou minimálne päť rokov vývoja,“ hovorí Ekkehart Steinhuber, generálny riaditeľ spoločnosti. „Úver bol dôležitý v tom, že pomohol ubezpečiť investorov, že máme dostatočné finančné prostriedky do blízkej budúcnosti.“

Liečba inkontinencie zlepšuje kvalitu života

Inkontinencia je viac rozšírená medzi staršími. Patri medzi druhý najbežnejší dôvod, prečo sú ľudia umiestňovaní do opatrovateľských ústavov. Trpia ňou však aj mladší ľudia. Ženy môžu, napríklad, utrpieť úraz zvierača počas pôrodu.

Doteraz „ľudia nemohli urobiť naozaj veľa, aby ovládali únik,“ hovorí Valeria Iansanteová, špecialistka na biologické vedy v Európskej investičnej banke. Súčasnú liečbu zahŕňajú dietetickú zmenu a fyzioterapiu až po liečbu, elektrickú stimuláciu a rôzne formy chirurgických zákrokov. Niektoré z nich sú masívne invazívne a často nemajú dlhotrvajúci účinok.

Jednorazová injekcia pre dlhodobé vyliečenie

Innovacell si zvolila iný prístup. Spoločnosť vezme svalové tkanivo vo veľkosti čerešňovej kôstky z hrudného svalstva pacienta, izoluje kmeňové bunky z tkaniva a vyvinie ich na svalové progenitorové bunky, ktoré sa následne injekčne vpichnú späť do zvierača pacienta, kde pomáhajú svalu regenerovať sa a nadobudnúť svoju funkciu.

Spoločnosť používa patentovanú technológiu na zavedenie buniek pomocou veľmi malej ihly. Postup, ktorý je riadený ultrazvukom, je minimálne invazívny a veľmi presný. A je teoreticky možné, že poskytne trvalú liečbu: „Máme údaje od pacientov liečených pred ôsmimi rokmi,“ tvrdí generálny riaditeľ Steinhuber, ktorý pôsobí v spoločnosti od roku 2009. „Účinok pretrváva.“

„Úver bol dôležitý v tom, že pomohol ubezpečiť investorov, že máme dostatočné finančné prostriedky do blízkej budúcnosti.“

Ekkehart Steinhuber, generálny riaditeľ spoločnosti Innovacell

Pomoc EÚ v behu za zlepšením

Innovacell má troch kandidátov na produkty na liečbu rôznych druhov fekálnej a močovej inkontinencie. Jej hlavným kandidátom je liek CEF15, ktorý lieči „naliehavú fekálnu inkontinenciu“. Vstúpil do fázy III, poslednej fázy klinického skúšania pred schválením regulačným úradom. V tejto etape musí spoločnosť investovať obrovské finančné prostriedky. „Takáto štúdia stojí desiatky miliónov eur,“ hovorí Steinhuber.

Získavať peniaze v tejto etape a v tomto sektore nie je v Európe jednoduché. Mnohé spoločnosti to vedie k zháňaniu financovania v Spojených štátoch alebo Ázii, výsledkom čoho býva často odliv vedy z Európy.

„Európski investori nejavia veľký záujem o bunkové terapie,“ hovorí Cyril Teixeira Da Silva, investičný analytik v Európskej investičnej banke, ktorý pomohol zostaviť úver pre spoločnosť Innovacell. „Radi by sme si však nechali túto inováciu v Európe.“

EIB ako banka EÚ mohla ponúknuť spoločnosti Innovacell financovanie prostredníctvom rizikového kapitálu, kryté európskym záručným fondom. Fond bol zriadený na pomoc spoločnostiam zasiahnutých pandémiou. „Ide stále o riskantnú investíciu,“ hovorí Teixeira Da Silva. „Bez záruky by to ešte nebolo financovateľné. Museli by sme minimálne čakať na pozitívne výsledky vo fáze III.“

Japonsko je sľubné v oblasti regeneratívnej medicíny

Innovacell vidí veľkú príležitosť v Japonsku. Kvôli jeho staršej populácii ide o dynamický trh na liečbu inkontinencie. Spoločnosť tu realizuje skúšania vo fáze III a usiluje o schválenie svojho produktu. Japonsko je atraktívne, pretože potenciál regeneratívnych terapií je tu oceňovaný. Pre spoločnosti, ktoré vyvíjajú tieto liečby náročné na výskum, je tak ľahšie účtovať si vyššie ceny.

Financovaním firmy Innovacell, ktorá začala pôsobiť v roku 2000 ako subjekt odčlenený z Lekárskej univerzity v Innsbrucku, umožňuje banka spoločnosti globálne exportovať svoje znalosti do sveta v prospech ľudí v Európskej únii aj za jej hranicami.

„Môže sa považovať za budúcnosť regeneratívnej medicíny,“ hovorí lansante z EIB. „Z lekárskeho hľadiska je tu veľká potreba a prínosy pre pacientov by mohli byť tak značné. To je dôvod, prečo dávame finančné prostriedky EÚ do tejto spoločnosti.“

GLOBALNE PREPOJENIA

“ Regionálna spolupráca medzi Európskou úniou a jej susedmi je dôležitejšia než kedykoľvek predtým. Európska investičná banka je ako most, spája ľudí a miesta s udržateľnými projektmi, ktoré tvoria lepší život pre súčasné aj budúce generácie. **”**

Souad Farsiová, vedúca kancelárie EIB v Ammane, Jordánsko

Európska investičná banka, ktorá čelila celému radu svetových kríz, pozmenila spôsob fungovania mimo Európskej únie v reakcii na globálne výzvy s ešte väčším vplyvom. Naše rozvojové rameno, EIB Global, založené v roku 2022, mení ciele Európskej únie, čo sa týka udržateľnosti, rozvoja, opatrení v oblasti klímy a digitalizácie na skutočné projekty a produkty. Každý projekt realizovaný riaditeľstvom EIB Global reaguje na dôležitú hospodársku potrebu – a podporuje hodnoty slobody, ľudskej dôstojnosti a právneho štátu vo svete, ktorý je menej stabilný, ako sme sa zvykli nazdávať.

Riaditeľstvo EIB Global vzniklo na podporu silných, cielených partnerstiev v rámci a prostredníctvom tímu Európa a s našimi partnermi po celom svete.

ZOSÚLAĐOVANIE MIKROFINANCOVANIA

Technická pomoc EÚ pomohla palestínskej mikrofinančnej inštitúcii Faten uvoľniť 8 miliónov USD pre malé firmy

Shua'a Yassin nechce nič iné, ako ponúkať lepšie, rýchlejšie a rozsiahlejšie špecializované testovanie pre pacientov prichádzajúcich do ich laboratória na západnom brehu mesta Ramallah. Yassin, technik z lekárskeho laboratória, ktorý sa špecializuje na hematológiu, zanechal v roku 2014 svoju prácu na palestínskom ministerstve zdravotníctva, aby založil firmu Lab Tech.

„Začínali sme ako bežné laboratórium vykonávajúce rutinné testy – neboli sme špecializované laboratórium,“ hovorí. „Potom sme vyrástli a začali sme sa špecializovať na hematológiu a molekulárne testovanie.“ Jeho laboratórium dnes zamestnáva deväť žien a mužov.

Aby mohol rozšíriť služby laboratória, potreboval Yassin sofistikovanejšie vybavenie. Mohol si ho kúpiť s pomocou úveru od spoločnosti Palestine for Credit and Development – Faten, inštitúcie mikrofinancovania so sídlom v meste Ramallah, ktorá získala v roku 2022 druhú časť úveru vo výške 10 miliónov USD od Európskej investičnej banky.

Inštitúcia Faten bola založená v roku 1999. Výnimočné portfólio Faten, dnes najväčšej inštitúcie mikrofinancovania na západnom brehu a v Gaze, tvorí takmer 157 miliónov USD s 26 400 aktívnymi príjemcami, podľa Hamza Ghannama, manažéra úverového oddelenia inštitúcie.

Harmonizovanie dohovorov

Európska investičná banka podpísala v roku 2019 s Faten úverovú zmluvu na 10 miliónov USD. Prvé vyplatenie vo výške 2 milióny USD prebehlo v roku 2020. Pre súhrn zložitých okolností mala inštitúcia Faten ťažkosti splniť podmienky úveru. Viedlo to k omeškaniu vyplatenia zvyšných 8 miliónov USD.

Zásadnou prekážkou bolo, že inštitúcia Faten mala takmer 50 rôznych finančných zmlúv uzatvorených so 17 rozličnými veriteľmi, vrátane Európskej investičnej banky. Pre mikrofinančnú inštitúciu bolo náročné sledovať veľké množstvo úverových podmienok.

Aby to prekonala a pomohla zabezpečiť, aby Európska investičná banka mohla vyplatiť zostávajúcich 8 miliónov USD, banka EÚ ponúkla pomoc Faten prostredníctvom programu technickej pomoci pre finančnú inklúziu v rámci južného susedstva. Program je financovaný nástrojom rizikového kapitálu pre južné susedstvo, ktorý vytvorila Európska investičná banka a Európska komisia na podporu finančnej inklúzie v regióne.

„Program technickej pomoci zahŕňa celý rad krajín – Maroko, Tunisko, Jordánsko, Alžírsko, Egypt, Libanon a Palestínu*,“ hovorí Emma-Jayne Paulová, odborníčka na technickú pomoc v rámci mikrofinancovania v EIB Global, ramena Európskej investičnej banky riadiaceho projekty mimo Európskej únie.

„Pôvodne malo ísť o trojročný program, ale vďaka svojmu úspechu bude predĺžený o ďalšie dva roky, do konca januára 2025,“ hovorí.

„Aktuálne hľadáme zariadenia, ktoré sa nenachádzajú v našej komunite, ako napríklad sekvenovanie ďalšej generácie a viac špeciálnych nástrojov pracujúcich na ľudskej DNA.“

Shua'a Yassin, zakladateľ Lab Tech

Zjednodušenia obrovského množstva zmlúv

Faten s radosťou prijala pomoc. Mikrofinančná inštitúcia musela rešpektovať mnoho rôznych sérií úverových podmienok alebo zmlúv, od 17 rozličných veriteľov. Bolo to komplikované, pretože niekedy sa zmluvy navzájom veľmi podobali, len s nepatrnými rozdielmi.

Spoločnosť Faten prešla všetky zmluvy a pretriedla ich na šesť. Nasledovali dlhé a zložité rokovania s každým z veriteľov, aby zistili, či môžu uzatvoriť nové zmluvy.

Podmienky odolné voči kríze

Politická situácia je na Západnom brehu a v Gaze zložitá a krízy sú časté. „Nekontrolujeme naše hranice, ako hranice medzi Jordánskom a Palestínou alebo námorné hranice, alebo hranice s ostatnými krajinami okolo nás, ako sú Libanon a Sýria,“ vraví Ghannam. „Sťažuje to vývoz a dovoz medzi nami a ostatnými krajinami“

Preto, keď boli zmluvy opätovne prerokované, bolo zároveň dôležité, aby veritelia vnímali nestabilitu spojenú s podnikaním spoločnosti Faten.

Všetci veritelia napokon urobili kompromisy a všetci 17 prijali rovnakých šesť zmlúv. Na konci celého procesu mohla EIB uvoľniť 8 miliónov USD. Od vyplatenia v júli pridala spoločnosť Faten troch nových veriteľov, ktorí tiež súhlasili s rovnakými šiestimi zmluvami.

Tím technickej pomoci banky verí, že táto iniciatíva by sa dala zopakovať u ďalších mikrofinančných inštitúcií v kríze zasiahnutých hospodárstvach.

Lab Tech hľadá do budúcnosti

S úvermi, ktoré firma Lab Tech získala od Faten, mohol Shua'a Yassin kúpiť rôzne špecializované laboratórne prístroje na vykonávanie hormonálnych a molekulárnych testov. Posledných 30 000 USD použil vo februári na nákup vybavenia na PCR testovanie v reálnom čase.

„Aktuálne hľadáme zariadenia, ktoré sa nenachádzajú v našej komunite, ako napríklad sekvenovanie ďalšej generácie, a viac špeciálnych nástrojov pracujúcich na ľudskej DNA,“ hovorí. „Skúmame, či na to nájdeme finančné prostriedky.“

* Toto označenie nemožno vykladať ako uznanie Palestínskeho štátu a nie sú ním dotknuté pozície jednotlivých členských štátov k tejto otázke.

ELEKTRIZUJÚCE PRÍLEŽITOSTI PRE ŽENY

Brazílska energetická spoločnosť Neoenergia otvára elektrotechnickú školu pre ženy, aby podporila sociálnu inklúziu

Érica Carvalho de Oliveiraová pochádza z rodiny elektrikárov. Dnes je na ceste stať sa vo svojej rodine prvou ženou, elektrikárkou, a to vďaka novému sociálnemu programu vytvorenému brazílskou energetickou spoločnosťou Neoenergia.

„Som veľmi hrdá na účasť na projekte, ktorý rúca rodové bariéry,“ hovorí Oliveiraová. „Je to o vystúpení z vašej komfortnej zóny a dôkaze, že muži aj ženy môžu vykonávať akúkoľvek prácu.“

Neoenergia je jedným z najväčších dodávateľov elektrickej energie v Brazílii s prevádzkami v 18 štátoch.

Spoločnosť založila v roku 2013 v štáte Bahia elektrotechnickú školu, aby zlepšila životy ľuďom v znevýhodnených komunitách. Neoenergia spája vzdelávanie s odbornou prípravou na zlepšenie inklúzie, pomáha ženám, ale zároveň napomáha ľuďom z menej vzdelaných alebo chudobnejších komunít nájsť si lepšiu prácu.

Škola v roku 2019 vytvorila triedy osobitne pre ženy, aby skoncovala s názorom, že byť elektrikárom je práca pre mužov.

„Tento projekt bol vytvorený a vyvinutý ako spôsob pomoci ľuďom v najchudobnejších komunitách, aby vstúpili na trh práce a mohli mať minimálne podmienky na život, ktoré zahŕňajú ich nájom a stravu,“ hovorí Régia Barbosaová, ktorá má na starosti organizačný rozvoj v spoločnosti Neoenergia. „Ide o vytváranie príležitostí pre lepší život, ale tiež s cieľom dokázať, že pracovné odvetvia zvyčajne spájané s mužmi ponúkajú príležitosti aj pre ženy.“

Do roku 2021 spoločnosť prijala viac ako 1 600 ľudí, ktorí dokončili odbornú prípravu na elektrotechnickej škole. Dnes sa vďaka programu stalo takmer 300 žien elektrikárkami s osvedčením.

Hľadanie rodovej rovnováhy

V marci 2022 podpísala Európska investičná banka so spoločnosťou Neoenergia úver na 200 miliónov EUR na podporu väčšieho počtu projektov obnoviteľnej energie v Brazílii. Investícia tiež pomôže spoločnosti zlepšiť rodovú rovnosť a stať sa viac sociálne aktívnou.

Joana Sarmentová Coelhoová, úverová analytička v Európskej investičnej banke, ktorá na projekte pracovala, hovorí, že program odbornej prípravy elektrotechnikov spoločnosti Neoenergia dáva dobrý príklad ostatným spoločnostiam, ktoré chcú rozšíriť inklúziu.

„Tento projekt od spoločnosti Neoenergia je niečo, na čo môžu byť veľmi hrdí,“ vraví Sarmentová. „Dokazuje, že nezáleží na krajine alebo jej sociálnom či ekonomickom postavení. Kde je vôľa, tam je cesta. A toto je skutočne spôsob pre rodovo vyrovnanjšiu a prosperujúcu budúcnosť.“

SOLÁRNA ENERGIA PRE VIDIECKU AFRIKU

Zväčšený mimosieťový model transformuje prístup k solárnej energii vo vidieckej Afrike

V subsaharskej Afrike chýba 600 miliónom ľudí prístup k elektrine, a to i napriek určitému pokroku dosiahnutému v posledných rokoch a silnému rastu mimosieťového odvetvia solárnej energie na kontinente za posledné desaťročie.

V Benine má iba 40 % populácie prístup k elektrine, s významným rozdielom medzi mestskými (70 %) a vidieckymi oblasťami (18 %), čoho výsledkom je 5 miliónov ľudí bez prístupu k elektrine. Len 10 % domácností v súčasnosti využíva výrobky na solárnu energiu mimo siete.

„Len v samotnom Benine nemá viac ako 1 milión domácností prístup k modernej a udržateľnej energii,“ hovorí Hendrik Engelmann-Pilger, senior ekonóm oddelenia pre programy energetickej transformácie Európskej investičnej banky. „Tieto domácnosti sa spoliehajú väčšinou na petrolejové lampy, sviečky, baterky a generátory na osvetlenie a nabíjanie mobilných telefónov. Tieto riešenia sú drahé, znečisťujúce a často neefektívne.“

Čisté a udržateľné zdroje energie, ako napríklad solárne zariadenia a solárne domáce systémy pre domácnosti mimo siete, majú vysoké počiatočné náklady, ktoré sú problémom pre domácnosti s nízkymi až strednými príjmami. Riešenie ponúka ENGIE Energy Access, hlavný poskytovateľ priebežného financovania a mini sietí v Afrike.

Čistá, finančne dostupná elektrina

Vďaka priebežnému splácaniu môžu zákazníci uhrádzať malé sumy na odblokovanie systému na deň alebo týždeň používania v danom čase dovtedy, až kým nezaplatia plnú cenu a systémy budú trvalo odblokované. Ľudia v Benine budú môcť splatiť náklady na zariadenie v priebehu rokov za menej ako 20 centov na deň.

Európska investičná banka podpísala so spoločnosťou ENGIE Energy Access Benin pôžičku na 10 miliónov EUR na podporu zavedenia 107 000 vysoko kvalitných solárnych domácich systémov v Benine. Podľa odhadu sa tak otvorí prístup k čistej energii pre zhruba 643 000 ľudí v tejto západoafrickej krajine.

Nová zmluva v Benine nadväzuje na predchádzajúcu podporu EIB pre firmu ENGIE pri zavádzaní solárnej elektrickej energie mimo siete v Ugande.

„Naše partnerstvo s Európskou investičnou bankou v Benine zabezpečí mimoriadne cenovo dostupné systémy čiastočných splátok pre ľudí v dedinách po celej krajine. Poskytne prístup k čistej solárnej energii a posilní ich finančné postavenie,“ hovorí Gilian-Alexandre Huat, generálny riaditeľ ENGIE Energy Access.

POHODLIE JE TEČÚCA VODA Z KOHÚTIKA

So zhoršujúcou sa vodohospodárskou krízou Senegalu v dôsledku zmeny klímy poskytuje nová infraštruktúra úľavu pre viac ako milión ľudí v celej krajine

Marie Sallová sa zobudila pred úsvitom v nádeji, že naplní sud, kým voda ešte tiekla, aby jej sedemčlenná domácnosť mohla celý deň piť a umývať sa. Ale kohútiky sú vo štvrti Pikine v meste Saint-Louis v severnom Senegale už týždne prázdne.

„Toto nie je život,“ hovorí, keď delí medzi svojich päť detí fľašu vody, ktorú im veľkoryso ponúkol jej sused. Sallová nemá inú možnosť, ako stráviť zvyšok dňa tým, že zabezpečí vodu, len aby jej rodina mohla prežiť.

Nová nádej nabera kontúry v podobe úveru od Európskej investičnej banky vo výške 64,5 milióna EUR spojeného s grantom v sume 5,55 milióna EUR od Európskej únie pre Senegalskú republiku. Vďaka financovaniu sa dostane pitná voda k rodine Sallyovej, všetkým obyvateľom mesta Saint-Louis a dvom mestám v strednej časti a na juhu Senegalu, do miest Kaolacka a Kolda.

„Voda znamená život. Som hrdý, že som súčasťou projektu, ktorý pomohol zraniteľným komunitám v Senegale. Stáli sme bok po boku s našimi africkými partnermi a reagovali na náročné obdobie počas ochorenia COVID-19,“ hovorí François-Xavier Parant, senior úverový analytik Európskej investičnej banky, ktorý pracoval na tejto operácii.

Banka EÚ začala pôsobiť v Senegale v roku 1966 a dnes patrí medzi jej najsilnejších partnerov. Tento úver pomôže Senegalu garantovať vodu pre všetkých po tom, ako výrazný nárast obyvateľstva a kruté suchá zvyšujú tlak na nedostatočné zdroje vody.

Voda do malých miest v Senegale

Mesto Saint-Louis je so svojimi 230 000 obyvateľmi usadené medzi riekou Senegal a Atlantickým oceánom. Táto strategická poloha umožňovala mestu v minulosti prekvitať, kvôli nej je však aj zraniteľné v dôsledku zmeny klímy.

„Všetko toto súženie skončí vďaka novej úpravni vody,“ hovorí Abdou Diouf, riaditeľ prác v teréne v mene štátneho vodohospodárskeho podniku, Société Nationale des Eaux du Sénégal.

Na konci projektu sa bude mesto Saint-Louis tešiť z nového závodu na úpravu pitnej vody, nádrží na uskladnenie a rozvetvenej distribučnej siete.

Mestá Kolda a Kaolack budú mať tiež úžitok z podobných prác. Ide o posilňovanie vodovodnej siete a zlepšovanie kvality pitnej vody pre 634 000 ľudí žijúcich v týchto troch mestách. V súlade s iniciatívou „Africké udržateľné mestá“ je tento projekt veľmi dôležitý. Ak v menších mestách voda nebude, ľudia sa presťahujú, pretože budú hľadať lepší spôsob života.

Predchádzajúce úvery pre vodohospodársky podnik sa v Senegale zamerali na hlavné mesto Dakar

// Všetko toto súženie skončí vďaka novej úpravni vody. //

Abdou Diouf, riaditeľ prác v teréne v mene Société Nationale des Eaux du Sénégal

„Investovať do stredne veľkých miest je dôležité na splnenie rastúceho dopytu po vode a zníženie rozdielov,“ tvrdí Emmanuel Chaponniere, senior inžinier projektu Európskej investičnej banky. Predchádzajúce úvery pre vodohospodársky podnik sa v Senegale zamerali na hlavné mesto Dakar.

Väčšia podpora pre silnejší vplyv

Ak chcú ľudia ako Ouleymatou Diakhaté prežiť, spoliehajú sa na obchodníkov s vodou vo fľašiach. Ale tí, ktorí si nemôžu dovoliť balenú vodu, pijú špinavú vodu z cisterny. Existujúce zdravotné problémy súvisiace s chorobami šíracimi sa vzduchom a vodou sa tým len zväčšujú.

Grant Európskej únie v sume 5,55 milióna EUR, mobilizovaný Európskou investičnou bankou v rámci Tímu Európa, pomôže senegalskej vodohospodárskej spoločnosti urýchliť jej 35 000 dotovaných prípojok na pitnú vodu pre 350 000 príjemcov v celej krajine. „Som veľmi šťastný, že sme mohli znásobiť dosah projektu,“ hovorí Chaponniere.

Úver banky EÚ a grant Európskej únie prinášajú úžitok najmä ženám, pretože zásobovanie vodou je úloha padajúca na plecia žien a dievčat, oberajúc ich o čas na vzdelávanie a zabezpečenia živobytia.

Pohodlie byť v sprievode stabilného partnera

Tím Európskej investičnej banky schválil počas pandémie COVID-19 projekt pre tri mestá na diaľku a rýchlo. Do októbra už bolo vyplatených 13,5 milióna EUR.

„Na základe tohto dlhodobého a úzkeho vzťahu sme boli schopní urýchliť posúdenie. Vedeli sme, ako vodohospodársky podnik fungoval a oni nás poznali tiež dobre,“ hovorí Parant. „Tento projekt so Société Nationale des Eaux du Sénégal je od roku 1995 už v poradí náš piaty projekt.“

V rámci núdzových pandemických opatrení Európska investičná banka mimoriadne zafinancovala takmer 90 % nákladov na projekt, v porovnaní so svojím štandardným stropom 50 %. **Dodatočné financovanie banky pomohlo senegalskej vláde uvoľniť až 34 miliónov EUR na hospodársku obnovu od krízy spôsobenej ochorením COVID-19.**

„Bolo pohodlné byť v sprievode stabilného partnera,“ hovorí Diouf.

TIETO OSIVÁ FUNGUJÚ

Nové odrody ryže znižujú emisie uhlíka a pomáhajú farmárom

Zmena režimu monzúnov v Indii spôsobuje katastrofu u jednej z najdôležitejších poľnohospodárskych komodít krajiny: ryže. Zatiaľ čo stredná a južná India zažíva v posledných mesiacoch nadmerný dážď so záplavami, v južných štátoch, ako je Kérala, Karnátaka a Madhjaapradesh, štátoch na východe a severovýchode krajiny, ako je Uttarpradesh, Bihár a Urísa, mali vysoké teploty a príliš málo zrážok. V dôsledku toho indický minister poľnohospodárstva očakáva túto sezónu prepad úrody ryže o takmer 6,77 miliónov ton na 104,99 miliónov.

Zmenu prinášajú však nové osivá a vylepšené techniky pestovania vyvinuté spoločnosťou SeedWorks so sídlom v Hajdarabáde. „Mnoho úrody bolo tento rok v Indii spustošenej vlnami horúčav,“ hovorí Sundar Raja Vadlamani, prezident dodávateľského reťazca spoločnosti SeedWorks. „Naša spoločnosť naprojektovala vlastnosti, vďaka ktorým sú rastliny odolnejšie voči extrémnej horúčave a majú oveľa lepšie výnosy.“

Produkcia ryže zasiahnutá suchom, záplavami, slanostou a extrémnymi teplotami je obeťou zmeny klímy. Zároveň sa však na nej v najväčšej miere podieľa, tvorí zhruba 2,5 % všetkých emisií skleníkových plynov v dôsledku ľudskej činnosti, čo je na rovnakej úrovni ako svetový letecký priemysel. Veľmi vysoký vplyv hlavnej plodiny na klímu súvisí najmä so spôsobom jej tradičného pestovania. Jej zaplavené polia, nazývané ryžoviská, vytvárajú ideálne podmienky pre baktérie uvoľňujúce metán, silný skleníkový plyn.

Odrody ryže vyvinuté spoločnosťou SeedWorks potrebujú menej vody, čo je zdroj, ktorého je v Indii stále väčší nedostatok, keďže viac ako 600 miliónov ľudí čelí vysokému až extrémnemu nedostatku vody. V kombinácii s novými technikami, na ktorých používanie spoločnosť školí poľnohospodárov, je výsledkom udržateľnejšia úroda s nižším vplyvom na klímu.

Podľa odhadov spoločnosti pomohla doteraz ušetriť takmer 14 miliárd litrov vody tak, že skombinovala svoje odrody ryže menej náročné na vodu s niekoľkými iniciatívami na ochranu vody vrátane používania vodomeroch a zachytávania dažďovej vody, ako aj školením poľnohospodárov o spôsoboch, ako spotrebu vody optimalizovať.

SeedWorks zároveň testuje nové metódy pestovania ryže s použitím stroja, ktorý vyvinula na sadenie ryže priamo na poliach, namiesto ich predpestovania v škôlkach – inovácia, ktorá by mala podľa ich slov ušetriť veľa vody.

Súkromný kapitál a udržateľná ryža

SeedWorks má zariadenia na výskum a vývoj v Singapure a expanduje na Filipíny. Plány rozvoja spoločnosti podporuje súkromná investičná firma GEF Capital Partners, zameriavajúca sa na udržateľnosť klímy a životného prostredia, s pobočkami v Indii, Latinskej Amerike a Spojených štátoch. Riaditeľstvo EIB Global, medzinárodné rozvojové rameno Európskej investičnej banky, vyčlenilo v roku 2022 sumu 40 miliónov USD pre najnovší fond spoločnosti GEF po tom, ako v roku 2018 investovalo viac ako 25 miliónov USD do predošlého fondu.

„Dôsledky zmeny klímy zvyčajne zasahujú obzvlášť ťažko zraniteľné skupiny, ako sú rodiny a ženy s nízkymi príjmami. Všetko, čo môžete urobiť, aby ste pomohli vyriešiť problém súvisiaci s klímou, máva zvyčajne pozitívny dopad aj na tieto skupiny.“

Raj Pai, spoločník GEF zodpovedný za južnú Áziu

„Spoločnosť GEF patrila k prvým priekopníkom investovania do oblasti klímy,“ hovorí Raj Pai, spoločník GEF zodpovedný za južnú Áziu. „Od začiatku deväťdesiatych rokov sme sa zameriavali na rôzne témy, od energie z obnoviteľných zdrojov po bezpečnosť dodávok vody a potravín v Indii, juhovýchodnej Ázii a Latinskej Amerike.“

GEF dnes monitoruje svoj vplyv na udržateľné rozvojové ciele OSN – ako aj na svoju finančnú návratnosť – a investuje len do firiem, ktorých činnosti sú v súlade s Parížskou dohodou o zmene klímy. Znamená to, že všetky jej investície sú v súlade s cestou vedúcou k nízkym emisiám skleníkových plynov a rozvoju odolnému voči zmene klímy.

Táto súkromná investičná skupina sa v rámci svojho nového fondu tiež prihlásila k iniciatíve 2X Challenge. Cieľom výzvy je zmobilizovať 15 miliárd USD na podporu podnikov poskytujúcim ženám v rozvíjajúcich sa hospodárstvach prístup k príležitostiam získať vedúce postavenie; kvalitnému zamestnaniu a výrobkom či službám zlepšujúcim ich hospodársku účasť a začlenenie.

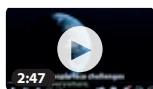
„Dôsledky zmeny klímy zvyčajne zasahujú zraniteľné skupiny, ako sú rodiny a ženy s nízkymi príjmami obzvlášť tvrdo,“ hovorí Pai. „Všetko, čo môžete urobiť, aby ste pomohli vyriešiť problém súvisiaci s klímou, máva zvyčajne pozitívny dopad aj na tieto skupiny.“

Vplyv banky EÚ

V prípade fondov ako je GEF zapája Európska investičná banka ďalších investorov, ktorí by inak do tohto odvetvia nevstúpili.

„Účasť Európskej investičnej banky vo fondoch, ako je GEF, priťahuje ďalších investorov a pôsobí ako katalyzátor investícií súkromného sektora v oblastiach, ktoré to zúfalo potrebujú, ako sú opatrenia v oblasti klímy a environmentálna udržateľnosť,“ hovorí Sissi Frank Perez, investičný analytik v tíme pre súkromný kapitál v riaditeľstve EIB Global.

„Súkromný kapitál môže na vznikajúcich trhoch tiež zohrávať jedinečnú a dôležitú úlohu, nielen ako zdroj kapitálu,“ hovorí, „ale aj ako zdroj odborných poznatkov na pomoc spoločnostiam rozvíjať, inštitucionalizovať a prijímať osvedčené postupy podľa environmentálnych, sociálnych zásad a zásad riadenia.“

EIB Global

NEMOCNICE V NEPREBÁDANÝCH VODÁCH

Runa Khanová je presvedčená, že každý by mal mať prístup k zdravotnej starostlivosti. Jej organizácia Friendship prináša lieky, vakcíny a vzdelanie do vzdialených oblastí Bangladéša

Počas cesty do vidieckych častí Bangladéša zameranej na podporu vzdelávacieho projektu videla Runa Khanová rodiny bez lekárskej starostlivosti alebo liekov. Rozhodla sa, že celej komunite prinesie zmenu.

„Nezačnete tak, že sa budete pokúšať ovplyvniť celý svet,“ hovorí Khanová. „Začnete tým, že sa zameriate na jednotlivcov, pochopíte ich potreby a s láskou im pomôžete.“

Khanová sa celý život snažila meniť spoločnosť k lepšiemu. Jeden z jej najuspokojivejších sociálnych projektov začal, keď do Bangladéša v roku 1994 prišiel francúzsky námorník Yves Marre s vyslúžilým riečnym člnom, aby ho daroval na charitatívne účely. Táto loď skončila tak, že mala pomáhať miliónom ľudí dostávať lepšiu zdravotnú starostlivosť a bola prvým krokom pri založení Friendship, organizácie na sociálne účely s viac ako 4 000 zamestnancami a piatimi pobočkami po celom svete.

Európska investičná banka podpísala úver vo výške 250 miliónov EUR na krytie bangladéšskeho obstarania vakcín a celoštátneho očkovania proti ochoreniu COVID-19. Dnes, vďaka tejto podpore a pomoci prostredníctvom organizácie Friendship, boli milióny Bangladéšanov zaočkovaných a dostali lepšiu zdravotnú starostlivosť.

„Spoluprácou s organizáciou Friendship môžeme zosilniť náš vplyv na mieste a dosiahnuť udržateľný a inkluzívny rozvoj,“ hovorí Katrin Bocková, úverová analytička Európskej investičnej banky zodpovedná za investície v Bangladéši. „Naše partnerstvo vnímame ako model pre investície do sektoru zdravotníctva a projektov súvisiacich s COVID-19.“

Život so záplavami v Bangladéši

Bangladéš je krajina riek. Takmer 75 % krajiny leží pod hladinou mora. Geografia krajiny z nej robí náchylnú na časté a veľké záplavy.

Zraniteľné sú najmä 4 milióny obyvateľov žijúcich na presúvajúcich sa ostrovoch rieky Brahmaputra, známych ako „uholné“. Zakaždým, keď ich rieka zaplaví, uholné ostrovy sa rozpadnú a zmiznú, a ľudia to núti nechať všetko tak a presunúť sa na novú súš. Problém sa so zmenou klímy zhoršuje. „Stretla som ľudí, ktorí zmenili svoj domov viac ako 40-krát za život,“ hovorí Khanová.

Vďaka svojim dvom plávajúcim nemocniciam a ďalšej nemocnici na pevnine poskytuje organizácia Friendship zdravotnú starostlivosť uholným ostrovom a pobrežnému pásu Bangladéša. Znamená to chirurgické zákroky, lieky a lekárske prehliadky zdarma, ako aj pediatrickú, gynekologickú, zubnú a očnú starostlivosť.

S cieľom zabezpečiť, aby nikto nezostal bez pomoci, Friendship tiež zaviedol systém mobilných satelitných a pevných kliník s podporou od vyškolených zdravotníkov z miestnych komunít. „Ak nemáte loď, je veľmi ťažké dostať sa k starostlivosti,“ hovorí Khanová. „Náš systém zdravotnej starostlivosti vzišiel z potrieb komunity.“

**“ Nezačnete tak, že sa budete pokúšať ovplyvniť celý svet.
Začnete tým, že sa zameriate na jednotlivcov,
pochopte ich potreby a s láskou im pomôžete. ”**

Runa Khanová, zakladateľka organizácie Friendship

Preklenutie poslednej míle k vakcínam

Bangladéš má takmer rozlohu Grécka, má však 16-krát väčší počet obyvateľov. Keď udrelo ochorenie COVID-19, očkovanie bolo jediný spôsob, ako si udržať normálny život bez črtajúcej sa hrozby smrteľnej nákazy.

Organizácia Friendship zohrávala hlavnú úlohu, keď prinášala vakcíny k ľuďom na ťažko dostupných miestach. Organizácia vykonávala informačné kampane na podporu očkovania a podporovala ich šírenie vo vzdialených oblastiach, ako je registrácia pacientov a pomoc s ich prepravou do očkovacích centier.

Začiatkom júna 2021 dostalo dve dávky menej ako 4 % obyvateľov Bangladéša. Dnes, s pomocou organizácie Friendship, má Bangladéš úplne zaočkovaných viac ako 70 % svojej populácie.

Posilňovanie komunít

Bangladéš stojí v prvej línii boja proti zmene klímy. V roku 2022 bola krajina svedkom rekordných záplav, pri ktorých zahynulo viac ako 100 ľudí a zničili životy 7 miliónom ďalších. Očakáva sa, že v nadchádzajúcej dekáde sa bude dopad naďalej významne zhoršovať.

Vo svete musia ľudia vidieť okamžité krízy v kontexte väčších výziev v súvislosti so zmenou klímy, hovorí Khanová. „Zatiaľ čo pracujeme na ochrane našich komunít a našich krajín pred ochorením COVID-19, musíme zároveň premýšľať nad tým, ako ich dokážeme posilniť, aby sa vysporiadali s budúcimi krízami,“ hovorí.

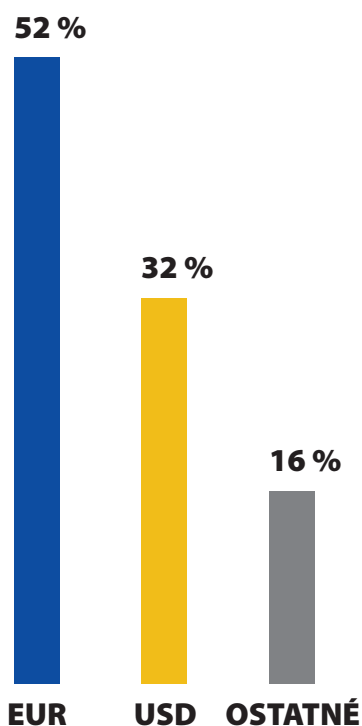
Preto činnosť organizácie Friendship siaha ďaleko za hranice zdravotnej starostlivosti. Organizácia na sociálne účely pracuje na opatreniach v oblasti klímy a prispôbení sa dôsledkom zmeny klímy, zachovaní kultúrneho dedičstva, hospodárskom rozvoji, inkluzívnom občianstve a vzdelávaní. Organizácia zabezpečuje napríklad lekársku odbornú prípravu a stredoškolské a základné vzdelanie pre tisíce ľudí na uhoľných ostrovoch, medzi nimi ženám a migrantom.

„Neexistuje univerzálne riešenie, postupujeme v krokoch. Podľa slov Khanovej: „Peniaze sú nástroj, technológia je ďalší nástroj.“ „Ak vzdeláte jednu dedinu, môžete zmeniť ostrov.“

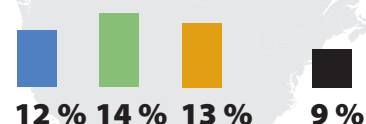
ODKIAĽ POCHÁDZAJÚ FINANČNÉ ZDROJE

Európska investičná banka, ktorá je najväčším mnohostranným dlžníkom a veriteľom na svete, v roku 2022 získala 44,3 miliardy EUR na medzinárodných kapitálových trhoch, z toho 19,9 miliardy EUR v zelených dlhopisoch alebo dlhopisoch zameraných na udržateľnosť. Emisia dlhopisov banky oslovuje investorov, ktorí by za normálnych okolností možno neinvestovali v Európe, ale ktorí nepriamo prispievajú k európskym projektom investovaním do dlhopisov EIB.

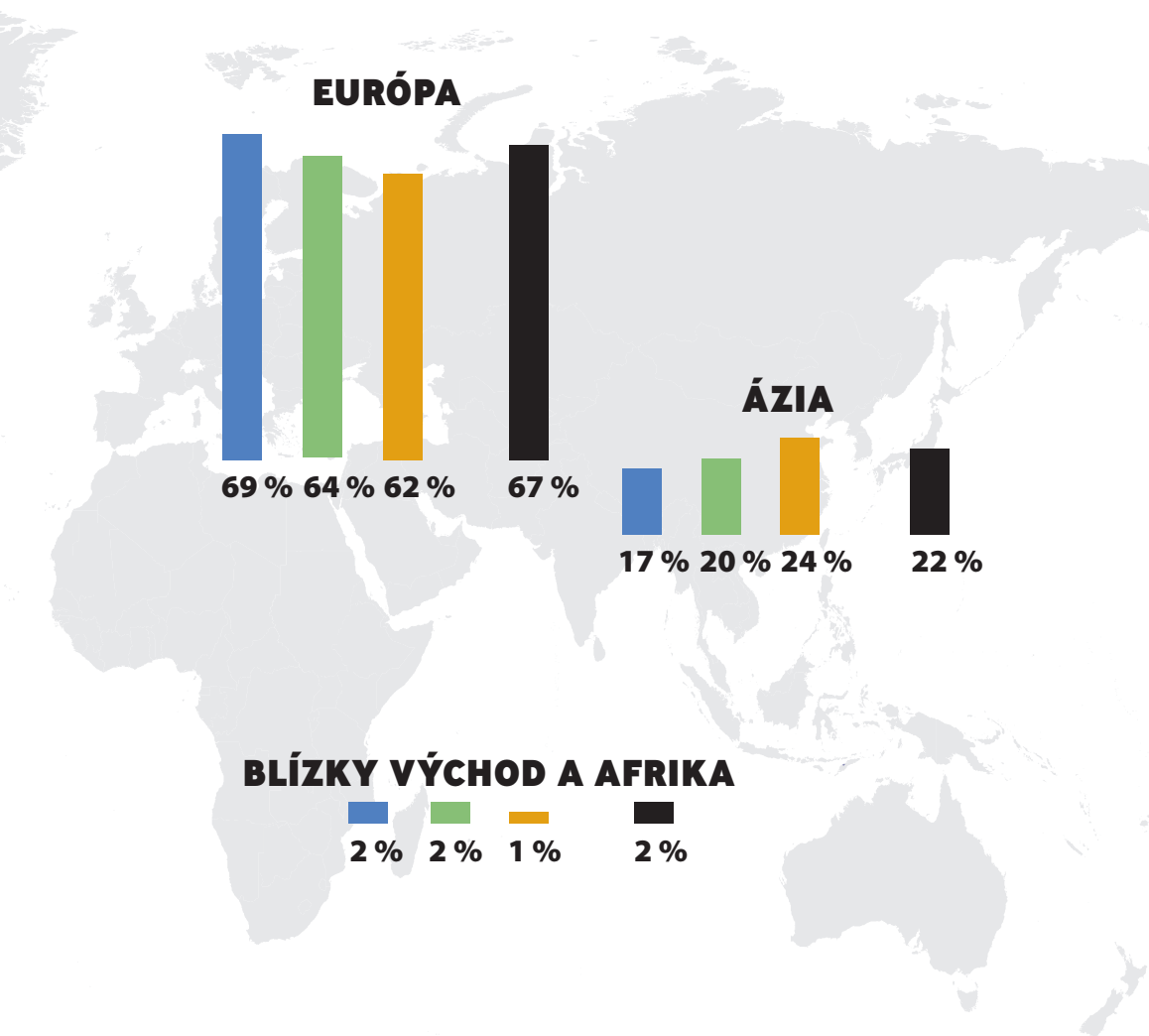
EMISIA PODĽA MENY

SEVERNÁ A JUŽNÁ AMERIKA

Banka vydala dlhopisy v 17 menách, pričom väčšina bola získaná v hlavných menách, t. j. v eurách a amerických dolároch. Vďaka diverzifikovaným zdrojom a splatnostiam je stratégia financovania banky flexibilná. Multimenový prístup tiež umožňuje EIB prístup k niektorým miestnym menám na uvoľnenie prostriedkov.

■ 2020
 ■ 2021
 ■ 2022
 ■ Dlhopisy Climate Awareness Bonds/ dlhopisy Sustainability Awareness Bonds v roku 2022

HLAVNÉ ÚDAJE Z OPERAČNÉHO PLÁNU SKUPINY NA ROKY 2023 – 2025

- **Viac pomoci pre Ukrajinu a zameranie sa na autonómiu EÚ po ruskej invázii**
- **Prechod od fosílnych palív a podpora regiónov závislých od uhlia a ropy**
- **Riskantnejšie zelené a digitálne investície**
- **Väčší rozvoj na celom svete prostredníctvom EIB Global**
- **Nové priority v oblasti poradenskej pomoci, inovácií a technológií**
- **Zvýšené úvery pre malé spoločnosti na opatrenia v oblasti klímy a udržateľnosti**

Vojenská agresia proti Ukrajine nás vedie k urýchleniu opatrení v oblasti klímy a projektom posilňujúcim nezávislosť Európy. Jednou časťou tohto nového tlaku je program REPowerEU, aby sa Európa stala nezávislá od ruskej ropy a plynu. Budeme v plnej miere podporovať tento program energetickej nezávislosti Európskej komisie.

Skupina EIB navýši financovanie pre spravodlivý prechod na zelené hospodárstva tým, že pomôže väčšiemu počtu regiónov silne závislých na uhlí a rope. Spravodlivý prechod znamená, že pomôžeme komunitám, ktoré trpia najviac, aby našli nové, zelené odvetvia a zabezpečíme viac odbornej prípravy pre ľudí, aby zmenili svoju kariéru.

Jedným z hlavných cieľov Európskeho investičného fondu na obdobie rokov 2023 až 2025 bude zvýšiť opatrenia v oblasti klímy a environmentálnej udržateľnosti. Bude to zahŕňať odbornú prípravu v oblasti technických poznatkov pre malé spoločnosti a podporu pre podnikateľských anjelov, rizikový kapitál a fondy súkromného kapitálu. Úver EIF garantuje ostatným úverovým inštitúciám vôľu poskytnúť finančné prostriedky s cieľom pomôcť veľkému počtu začínajúcich spoločností a malým podnikom. V rámci programu REPowerEU poskytne EIF v období rokov 2023 až 2027 3 miliardy EUR v podobe vlastného kapitálu pre finančné inštitúcie v oblasti energetickej efektívnosti, energie z obnoviteľných zdrojov a zelených inovácií.

Mimo Európy pomôže EIB Global väčšiemu počtu regiónov vyrábať zelenú elektrinu, zabezpečovať čistú vodu, budovať moderné sanitačné zariadenia, zlepšovať dodávky v rámci zdravotnej starostlivosti a zastaviť šírenie infekčných chorôb. Budeme sa zameriavať na rozsiahlejšie financovanie opatrení v oblasti klímy v Ázii a Latinskej Amerike.

Zintenzívime poradenské služby na poskytovanie väčšej technickej pomoci, čo urýchli investície do prioritných projektov. Poradenské služby sa zamerajú na podporu environmentálne udržateľných projektov a realizáciu plánu klimatickej banky. V tomto pláne sú načrtnuté naše ciele v oblasti klímy od roku 2021 do roku 2025. Na splnenie týchto sľubov v oblasti klímy musíme prevziať väčšie riziko a financovať viac technologicky pokrokových projektov, ktoré nám umožnia zvýšiť vplyv našej práce.

Prečítajte si celý operačný plán na roky 2023 – 2025 na stránke www.eib.org/en/publications

RIADENIE

EIB je orgán EÚ, ktorý sa zodpovedá členským štátom, a banka, ktorá sa riadi najlepšími platnými bankovými postupmi v rozhodovaní, riadení a kontrole.

Rada guvernérov sa skladá z ministrov vlád z každého z 27 členských štátov. Zvyčajne ide o ministrov financií. Guvernéri stanovujú usmernenia týkajúce sa úverovej politiky banky a raz ročne schvaľujú účtovnú závierku. Rozhodujú o zvyšovaní kapitálu a o účasti banky na finančných operáciách mimo Európskej únie. Taktiež menujú správnu radu, predstavenstvo a výbor audítorov.

Správna rada rozhoduje o pôžičkách, výpožičných programoch a iných finančných záležitostiach. Zasadá desaťkrát ročne s cieľom zabezpečiť správu banky v súlade so zmluvami EÚ, štatútom banky a všeobecnými smernicami ustanovenými radou guvernérov. Tvorí ju 28 členov, pričom každý členský štát nominuje jedného člena a jedného člena menuje Európska komisia. Určených je aj 31 náhradníkov. V záujme rozšírenia odbornosti správnej rady možno kooptovať šiestich odborníkov, ktorí sa zúčastňujú na zasadnutiach rady ako nehlasujúci poradcovia. Rozhodnutia sa prijímajú väčšinou, ktorú predstavuje najmenej 50 % kapitálu upísaného členskými štátmi a jedna tretina členov rady oprávnených hlasovať, pokiaľ nie je v štatúte stanovené inak. Rade predsedá prezident, ktorý nemá právo hlasovať.

Predstavenstvo je rezidentný rozhodujúci orgán banky. Dohliada na bežný chod banky, pripravuje rozhodnutia pre správnu radu a kontroluje ich vykonávanie. Zasadá raz týždenne. Predstavenstvo pracuje pod vedením prezidenta a pod dohľadom správnej rady. Ďalší ôsmi členovia predstavenstva sú viceprezidenti EIB. Členovia sú menovaní na obnoviteľné obdobie šiestich rokov a zodpovedajú sa výhradne banke.

Banka má aj nezávislý **výbor audítorov** podliehajúci priamo rade guvernérov. Zodpovedá za audit účtov EIB a skupiny EIB, za ročné overenie, či činnosti EIB sa vykonávajú – a jej účtovné knihy sú vedené – riadne, a za overovanie, že činnosti banky sú v súlade s najlepšou bankovou praxou. Výročná správa výboru audítorov za finančný rok sa predkladá rade guvernérov spolu s reakciou predstavenstva. Výbor audítorov sa skladá zo šiestich členov menovaných na neobnoviteľné funkčné obdobie šiestich po sebe idúcich účtovných rokov.

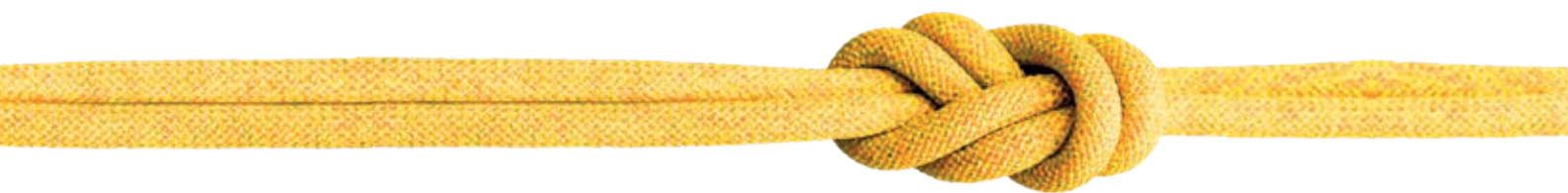
**Európska investičná banka je klimatická banka EÚ.
Zistite viac o našej práci v oblasti klímy:
Udržateľnosť klímy a životného prostredia (www.eib.org/climate)**

**Európska investičná banka stojí za Ukrajinou.
Zistite viac:
EIB stojí za Ukrajinou (www.eib.org/standwithUkraine)**

**Naše projekty prinášajú zmenu v každom odvetví svetového hospodárstva.
Preniknite hlbšie:
Všetky projekty – finančné prostriedky a globálny vplyv na celom svete
(www.eib.org/projects/all)**

BEZPEČNÁ EURÓPA

SPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2022

**Európska
investičná banka**

pdf: ISBN 978-92-861-5422-5

SK 03/2023